

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 3. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct., pocztą 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ul. Czarneckiego 18.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct.
W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct. drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct., kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty pocztowej.

Zaproszenie do przedpłaty.

W miejscu: za IV. ćwierćroczne 3 zł.;
za październik i każdy następny miesiąc 1 zł.

Pocztą: za IV. ćwierćroczne 4 zł.
za październik i każdy następny miesiąc 1 zł. 35 ct.

Gazeta z Przewodnikiem

W miejscu: kwartalnie 3 zł. 75 ct., miesięcznie 1 zł. 30 ct.

Pocztą: kwartalnie 4 zł. 75 ct., miesięcznie 1 zł. 65 ct.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, dnia 8. października.

Już kilka razy Europa mogła przekonać się, że od czasu zawiązania ściślejszych stosunków pomiędzy Niemcami, Austrią a Rosyją sprawa wschodnia straciła najgłośniejszą cechę groźną. Dawniej, gdy te trzy mocarstwa patrzyły na siebie z wzajemną nieufnością i w każdym, nawet najniewinniejszym kroku, widziały zamach na swe żywotne interesa, nie umiano, a raczej nie chciało odróżnić najdrobniejszej sprawy od ogólnej kwestyi państwowego bytu Turcyi. Każde nieostrożne słówko wypowiedziane w Belgradzie albo Bukareszcie, każdy krok samowolny gubernatora tureckiego wobec ludności chrześcijańskiej, uważano za zapowiedź blisiego wybuchu, za owoc tajnej agitacyi jednego z mocarstw interesowanych. Dziennikarstwo przejęło się tą polityką tak dalece, że drukowało najnieodrzeczniejsze brednie swoich korespondentów ze Wschodu, uważając samą sensacyjność jakiegokolwiek szczegółu za rękomię prawdziwości. Dziś położenie zmieniło się zupełnie. Z Belgradu i Bukaresztu pojawiają się wprawdzie ciągle niepokojące wiadomości, ale nie wznecają one już wielkiej obawy, a nawet są wprost pomijane w zagranicznej

prasie inspirowanej. Podrzedne kwestye tyżące się Serbii albo Rumunii straciły cechy sprawy europejskiej, co najlepiej wykazują ostatnie rokowania dyplomatyczne na Wschodzie w sprawie uprawnienia księstw naddunajskich do bezpośredniego zawierania traktatów handlowych. Ze zmiany tej Austrija może być bardzo zadowolona, bo była ona ciągle głównym przedmiotem napaści i insynuacyi. Dziennikarstwo rosyjskie niepomijało żadnej błahej sprawy, przy której posadzić mogło Austrię o plany zaborcze i samolubne zabiegi.

Więzienia niemieckie zaludniają się wielkimi znakomitościami. Z aresztowaniami arcybiskupów i biskupów, opinia publiczna już się tak oswoiła, jak gdyby one zawsze należały do rzędu codziennych, zwykłych wypadków. Mimo to ogromne wrażenie sprawiło uwięzienie hr. Arnima, słynnego dyplomaty, niedawnego reprezentanta Niemiec na posadzie najważniejszej i najtrudniejszej, bo w ambasadzie paryskiej. Hr. Arnim należy do najwyższych kół arystokratycznych; stosunki rodzinne nadawały mu wielki wpływ u dworu, więc wrażenie to jest całkiem usprawiedliwione. Telegramy wyjaśniły już powód uwięzienia. Nastąpiło ono w skutek zatrzymania ważnych aktów politycznych z archiwum paryskiej ambasady. Czy uchybienie to odpowiada prawdziwie niesłychanym rozmiarom skandalu politycznego? Bezwzględnie rzecz biorąc, nie można dać na to pytanie twierdzącej odpowiedzi. Generał Lamarmora czerpał z tajnych archiwów włoskich materiały do swojej słynnej broszury, a przecież nikt we Włoszech nie pomyślał nawet o podobnym kroku. We Francyi znienawidzony ks. Grammont zdradzał dziennikom najskrytsze rokowania z czasów poprzedzających wojnę francuzko-niemiecką, drukował w całości nadzwyczaj ważne noty dyplomatyczne, a przecież nie zagrożono mu nawet surowemi środkami. Ale całkiem inne jest położenie hr. Arnima. Co dla każdego innego państwa byłoby rzeczą niesłychaną, niepodobną, to

dla księcia Bismarcka jest dziełem jednej chwili, jednego skinienia. Kto sobie powie, że jest mężem stanu najwięcej znienawidzonym w całej Europie, kto nabył przeświadczenia, że w obec tylu wprawdzie na chwilę upokorzonych i pogiębionych, ale zawsze potężnych przeciwników, jeden krok fałszywy spowodować go może w przepaść, ten już niczego lękać się niepotrzebuje. Hr. Arnim usunięty z widowni dyplomatycznej, potępiony przez służącą opinię publiczną, był jak widać, jeszcze zawsze groźnym przeciwnikiem ks. Bismarcka, dzięki owym aktom zatrzymanym z archiwum paryskiej ambasady. Rzecz dziwna, że uwięzienie hr. Arnima nastąpiło w kilka dni po pojawieniu się wiadomości, że hr. Arnim kupuje wielki dziennik niemiecki i zamierza w nim stoczyć śmiertelną walkę z kanclerzem niemieckim. Domyślni dziennikarze zapowiadali zaraz ważne i ciekawe rewelacye dyplomatyczne, ale nie wierzono im zupełnie. Jakżeż bowiem można było uwierzyć, że po ogłoszeniu broszury generała Lamarmory, po słynnych publikacyach ks. Grammonta i innych osób, które w ostatnich katastrofach ważne odgrywały rolę, istnieją jeszcze akta kompromitujące ks. Bismarcka tak dalece, że dla zapobieżenia nowym rewelacyom nie wahał się zezwolić na niesłychany skandal polityczny? Muszą w tych aktach mieścić się tajemnice nad wszelki wyraz ciekawe, muszą one zawierać liczne dowody genialnych pomysłów ks. Bismarcka w rodzaju tych, które przedstawił światu generał Lamarmora. Biedni dziennikarze popadną w gorączkę z ciekawości i gotowi w braku pewniejszych wskazówek nadrabiać fantazyjną rozogioną. Ale jeżeli tylko krótki czas będą cierpliwi, docekają się niezawodnie obfitego żniwa. Wszakże hr. Arnim za zatrzymanie aktów dyplomatycznych, nie może być ani ścięty, ani rozstrzelany ani osadzony w dożywotnim więzieniu, a po odzyskaniu wolności, żadne więzy nie będą go kępować w wyzyskiwaniu środków, któremi zachwiać może

stanowisko kanclerza. Wszakżeż hr. Arnim ma rodzinę, dla której cała sprawa nie jest tajemnicą, a która przecież nie będzie się tak dalece powodować względami na ks. Bismarcka, ażeby w stosownej chwili nie miała złamać dyskretyi.

Zaszedł jeszcze jeden wypadek, który znacznie ożywi sytuację polityczną w Berlinie. Rząd duński polecił swojemu posłowi, ażeby w Berlinie reklamował wydalenie duńskich poddanych z Szlezewiku. Dzienniki niemieckie śnać wiedziały, że się na ten krok zanosi, bo długo i szeroko rozpisowały się w ostatnich czasach w sprawie północnego Szlezewiku tłumacząc Danii, że nie nie pomogą jej reklamacye dyplomatyczne. Wydalenie Duńczyków usprawiedliwiono tem, że byli to agitatorowie niebezpieczni, którzy mogliby się źle przysłużyć nietylko Niemcom lecz także i samej Danii. Ale gdzie są dowody tej agitacyi, gdzie jest zresztą granica, po za którą agitacya uprawniana może do wydalenia obywateli sąsiedniego państwa? Rząd niemiecki jeżeli już nie dla Danii to dla Europy powinien jaknajprędzej wykazać, że owo wydalenie Duńczyków nie było aktem samowoli lecz krokiem koniecznym a co najważniejsza legalnym. Wprawdzie lekceważenie duńskiej reklamacyi nie grozi Niemcom wojną, ale nawet dla księcia Bismarcka nie musi być obojętną opinia innych gabinetów, które kiedyś w chwili krytycznej mogłyby skorzystać z tej sprawy.

Republikanie francuzcy zostali pobici przy wyborach do rad generalnych. Telegram wymienia tylko liczbę wybranych konserwatystów, ale nie dzieli tej kategorii na bonapartystów, orleanistów i legitymistów. W każdym razie pan Gambetta otrzymał przykrą odpowiedź na swój niedawny, tak szumny manifest. Wpadł on w sidła, które zastawił na inne stronnictwa. Wybory dzisiejsze miały być według słów p. Gambetty wstępem do wyboru nowego Zgromadzenia narodowego, protestem kraju przeciw anti-republikańskiej polityce wer-

BAJKI GALICYJSKIE

IV.

Podanie o słynnym watażce opryszków karpackich, Doboszu, dało temat najnowszej nowelli p. Sacher-Masocha, którą spotykamy w ostatnim zeszycie *Revue des deux mondes* pod tytułem: *Le Hajdamak, récit de mœurs de Carpathes*. Temat bardzo szczęśliwy, bardzo poetyczny, bardzo wdzięczny dla pisarza, który pragnie dać Francuzom obrazek prawdziwie charakterystyczny z dawniejszego życia naszych karpackich górali. Nadarzała się tu p. Sacherowi sposobność do nakreślenia obrazka pełnego barwy i oryginalnego wyrazu — a gdyby choć trochę tylko znał tę Kołomyję, którą obrał za Betleem swych nowych idei filozofii słowiańskiej, lub gdyby był poszedł tylko za samem podaniem, tak jak żyje dotąd jeszcze w uściech ludu, lub jak ją spisali nasi zbieracze ludowych legend i powieści, dodając tylko do romantycznej już i tak treści coś z własnej imaginacyi — byłby niezawodnie zdobył się na szkic pełen nowości i odrębnego uroku dla francuzkich czytelników.

Niesmaczna pretensjonalność połączona z zupełną nieznanością ludowego charakteru podyktowała tymczasem p. Sacherowi opowieść, która ani jest poetyczną, ani oryginalną, ani prawdziwą. Jest to coś potworzone jaskrawego; fałsz w charakterystyce i pojęciu, przesada w całym kolorycie razić muszą czytelnika na każdej kartce, choćby mało co słyszał o opryszkach karpackich, o Doboszu i jego przygodach. Trudno wymagać, aby autor, co w *Don Juanie kołomyjskim* chciał przestraszyć całą Europę

zapowiedzią nowej słowiańskiej epoki; co Hryków, Mykitów i Paraszek galicyjskich używa za argument przeciw tezie Leibnitzowskiej o najlepszym ze wszystkich światów; co z obyczajów naiwnego ludu, z gruntu jego cichej i pogodnej duszy wydobywa komentarze do Schopenhauerowskiej filozofii i do całej skali zasad najbrutalniejszego pesymizmu — trudno, aby tak pretensjonalny autor chciał widzieć w Doboszu, tylko Dobosza, w oprysku tylko opryska. Dla p. Sachera to za mało — od niego, jak od Papkina Muza wymaga od razu krokodyla, srogiego, wielkiego krokodyla...

Takiego krokodyla dał nam w Doboszu. Z opryszków karpackich, którzy mówiąc nawiasem, byli już wraz z Doboszem zamierzonym podaniem w czasie, kiedy p. Sacher każe im hulać w górach kołomyjskich — z opryszków karpackich robi „małoruski Turgeniew“ przewódźców wielkiego, politycznego ruchu umysłów ludowych, w bandytyzm widzi on ruch socjalistyczny, wojnę w obronie tradycy historycznych, sięgających co do miejsca aż do Kijowa, co do czasu aż do Bohdana Chmielnickiego lub przynajmniej do rzezi humańskiej...

Dobosz i Bohdan Chmielnicki! Kołomyjskie i Kijów! Czy wiedziały one kiedy co o sobie, czy marzyły i tęskniły kiedy do siebie nawzajem, jak owa palma do dalekiego północnego świerku w znanym wierszyku Heinego? W imaginacyi p. Sachera spotkały się one przecież, a czytelnicy francuzcy *Revue des deux mondes* dowiedzieli się teraz, gdzie drgały jeszcze tradycye kozackiego buntu i kędy pokutował jeszcze za naszych lat duch Bohdana...

Nie przesadzamy wcale. P. Sacher twierdzi tak apodyktycznie. Wybiera się on w góry w towarzystwie dwóch dam, z których jedna jest Polką i nazywa się — zgadnijcie, jak? *Lodoiska*! Zaprawdę, aż nas

rozrzewnia to imię melodramatyczne!... Od słynnego Louveta aż do tysiącznych innych romansów i melodramatów, ilekroć wprowadza gdzieś Francuz Polkę na scenę, zawsze ma słodkie nazwisko — *Lodoiska*! W Polsce nie mogłoby istnieć takie nazwisko, bo nie jest polskiem, ale to nic nie szkodzi; u romantycznych cudzoziemców każda Polka to *Lodoiska*, tak jak był czas, że każdy Polak zwał się Poniatowski. Można by studium napisać osobne o tem nazwisku, bo zaprawdę ma ono całą swą historję literacką od czasu, kiedy dała mu początek osoba, która nie była ani poetką ani piękną kobietą, t. j. od kiedy słynnemu awanturnikowi polskiemu Chadźkiewiczowi podobało się nazwać w wojskach pierwszej republiki francuskiej: *Le général Lodoiska*. Odtąd już wszędzie i zawsze *Lodoiska*, *for ever Lodoiska*, nawet u p. Sachera, który tak doskonale zna Polaków!... Ale to zapewne tylko dla tem prawdziwszego lokalnego kolorytu!

Mimowolnie wpadliśmy w dygresyę — wracajmyż co tchu do opryszków karpackich. Wybrałszy się z tą *Lodoiską* w góry, bierze p. Sacher przewodnika, który pamiętał Dobosza, był sam opryskiem pod tym heroldem, a po jego śmierci został nawet watażką. Ten watażka i z kostiumu i z manier wygląda w nowelli p. Sachera jak Fra Diavolo w operze, jak Rinaldo w sławnej powieści, która i dziś jeszcze jest rozkoszą przedpokojów. Owóż ten watażka opowiada historję Dobosza, a stronę polityczną rozbojów karpackich tak tłumaczy:

— Hajdamak nie był czem innem, jak buntownikiem — cytujemy tu cały ustęp dosłownie — a osądź pan, czy bunt nie miał powodów; przez setki lat nie było u nas szlachty, wszyscy byli rolnikami, pastierzami; lud sam wybierał sobie wodzów, nie było nigdy wojen na świecie, jak to opowiadał mój dziadek. Wtedy przybyli

Niemcy na białych okrętach, Polacy na czarnych koniach, a z nimi szlachta i książęta... Mielśmy własnych książąt w Kijowie, nim się dostaliśmy pod jarzmo polskie... Stabi ugniali głowę; waleczni, jeśli który miał konia, pędził w stepy Donu i Dniepru; jeśli nie miał konia biegł w lasy, w góry. Tu zebrawszy się w gromadkę, rozpoczęli wojnę z tyranami, nad którymi mścili się, to prawda! Na stepach Donu i Dniepru zwano ich kozakami, u nas hajdamakami. Zapewne słyszałeś pan o chłopie, nazwiskiem Mucha, który zebrał więcej niż 10.000 swoich i rznął szlachtę; ten Mucha był hajdamakiem, a ów Bogdan Chmielnicki, którego imię żyje jeszcze w naszych pieśniach, czemuż on był jak nie hajdamakiem?... Gdyśmy przyszli pod panowanie cara (*du Tsar*), ustały okrucieństwa szlachty, ale pozostała jeszcze pańszczyzna, pozostał bicz mandatarjusza; klucze naszych kościołów były jeszcze oddawane żydom, którzy nam kazali płacić za wstęp do cerkwi, jakby do teatru. Trwała wojna w naszych górach, wojna święta i sprawiedliwa! Przed rokiem 1848, powiadam panu, było wstydem, nie być hajdamakiem...

Nie będziemy dodawali do tych słów komentarza. Ten chaotyczny „galimatjusz“ sam wystarczy. Z próbki tej czytelnik osądzi, jak p. Sacher przedstawił Francuzom opryszków karpackich i Dobosza, i jak wygląda w ogóle lud nasz galicyjski w jego obrazkach... Tej charakterystyce moralnej, tak pełnej jaskrawej przesady i fałszu, odpowiada i koloryt miejscowy zewnętrzny. Można się serdecznie uśmieć z szczegółów, któremi autor dowodzi Francuzom, jak doskonale zna Kołomyję i Kołomyjskie, czy też nawet całą Galicyę.

Dowiadujemy się z tej nowelli p. Sacher-Masocha, że Kołomyja to dawna kolonia rzymska, że „wojownicy huculscy“ (*guer-*

salskiego gabinetu. Nadzieja ziściła się tak samo jak owa przechwałka z 4go września 1870, że Francya nie odstąpi Niemcom ani piędzi ziemi, ani jednego kamienia z twierdz swoich.

XIII. posiedzenie Sejmowe

z dnia 7. października.

Początek o godzinie 10. min. 35. Przewodniczący Marszałek krajowy J.O. ks. Leon Sapieha; komisarz rządowy J.W. p. wiceprezydent Namiestnictwa Bartmański.

Petycje nadeszły następujące:

1) Staremiasto Wydz. pow. o regulację rzeki Strwiąża. 2) Radomyśl gmina, w sprawie budowy się mającej drogi powiatowej na Borowę, Różę, Zassów i Dąbie do Radomyśla. 3) Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie o wypłatę 250 złr. w. a. jako drugiej raty za rok 1874 na rzecz wydawnictwa „Szkoła”. 4) Jaworów gmina, o budowę drogi z Sądowej Wiszni do Rawy. 5) Horodenka Wydz. pow., w przedmiocie obowiązkowego rozpowszechnienia gminnych kas pożyczkowych. 6) Denisów gmina, z protestem przeciw projektowi zaprowadzenia okręgów gminnych. 7) Brzesko Wydz. pow., w przedmiocie zaprowadzenia urzędów pośredniczących do zawierania ugód między stronami. 8) Stroiński Sylwery, były prowizor apteki przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie o jedno razową odprawę z powodu utraty stanowiska służbowego. 9) Bóbrka Wydz. powiat. w sprawie drogi krajowej lwowsko-rohatyńskiej.

P. Polanowski i tow. przedkładał wniosek następującej osnowy: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wszedł w rokowania z Wys. Rządem o wprowadzenie Rady w życie w jak najkrótszym czasie Rady kultury krajowej dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.” Wnioskodawca uzasadnia to żądanie przykładem Czech, gdzie dopiero przed rokiem zaprowadzono podobny organ pośredniczący między c. k. rządem a stowarzyszeniami rolniczymi, leśnymi, ogrodniczymi i t. p. a już działalność jej tak korzystnie dla kraju rozwinięła się, że kraj ten spodziewa się po niej najlepszych rezultatów. Wniosek ten będzie traktowany podług regulaminu sejmowego.

Izba przystępuje do porządku dziennego.

Przedłożone przez c. k. rząd preliminarze funduszy indemnizacyjnych przekazano do zbadania komisji budżetowej.

P. Erazm Wolański motywował następnie wniosek swój dotyczący sprawy podniesienia chowu koni w kraju naszym. Brzmi on jak następuje:

„Wzywa się wysoki c. k. Rząd, by w celu podniesienia chowu koni postarał się w właściwej drodze:

1. O ustalenie jakiejś pewnej zasady w chowie koni na pewien przeciąg czasu;

2. Porobić potrzebne oszczędności w zarządzie stadnin i administracji, ażeby

większe fundusze na cele zakupna przeznaczono być mogły;

3. By uzyskane pieniądze z najmu i stanowienia ogierów w kraju komisji krajowej na zakupno ogierów przydzielone były;

4. O podniesienie liczby ogierów w kraju do liczby 500.

Nakoniec jeżeliby cała suma przeznaczona na zakupno ogierów w kraju, zużytkowaną być nie mogła — o pozwolenie komisji krajowej z pozostałych funduszy zakupić stadniki dla kraju za granicą.

Wnioskodawca wykazuje, że z sumy 1,150.000 złr. preliminarzowej na ten cel w budżecie państwowym idzie na koszt administracji 1,020.000 zł. a tylko 130.000 zł obraca rząd na cel poprawy chowu koni w ścisłym znaczeniu tego wyrazu. Kraj nasz otrzymuje z tej kwoty tylko 30.000 zł. gdy jednakże z opłat za stanowanie klaczy wpływa do kasy rządowej 35.000 rocznie, więc 5000 złr. dopłacamy. Wnioskodawca żąda aby przedmiot ten odesłany został do Wydziału krajowego z poleceniem, aby w porozumieniu z Towarzystwem gospodarczem poczynił w tym względzie stosowne kroki. Przyjęto.

P. Badeni Józef referował następnie w imieniu komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego o odłączenie miasta Biecha od przedmieść dotąd połączonych w jedną gminę administracyjną.

Komisja przedkłada do przyjęcia następujący projekt do ustawy.

„Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje: Art. I. Miasto Biecz, w powiecie Gorlickim, połączone obecnie z przedmieściami doń należącymi w jedną gminę, odłącza się od tych przedmieść.

Art. II. Miasto Biecz składające się z posiadłości, należących według metryki gruntowej z roku 1820 do gminy podatkowej miasta Biecha, obejmujące według starego katastru teje gminy parcele budowlane pod L. I. włącznie do 128, tudzież parcele gruntowe pod L. 1. włącznie do 192 wraz z placami i drogami pośród nich położonymi w następujących granicach katastralnych: na południe rzeka Ropa liczbą kat. 5209 — na wschód i północ potok liczbą kat. 5195 i 5191, a na zachód parcele gruntowe liczbą kat. 886 i 723; tudzież za drogą pod liczbą kat. 4930, parcele gruntowe pod liczbą kat. 722 i 301, wreszcie za drogą pod liczbą kat. 4896; parcele gruntowe pod liczbą kat. 196, 195, 194, 193, 198, 203, 204 i 205, ma na przyszłość samodzielną stanowić gminę z osobnym zarządem, przedmieścia zaś dotychczas z tem miastem połączone, należące według metryki gruntowej z roku 1820 do gminy podatkowej „Przedmieścia Bieckiego wraz z Bełną” mają stanowić odrębną gminę z własnym zarządem.

Art. III. Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

P. Gniewosz wnosi aby nad tem przedłożeniem przejść do porządku dziennego wykazując iż z dawien dawna jako granice miasta Biecha poczytywano nie 36 morgów przestrzeń w obrębie dawnych murów fortecznych, lecz obszar do 2000 morgów wynoszący Biecha z przedmieściami. Łączność tych osad okazuje się także i z tąd iż mieszczanie mają na przedmieściach około 700 morgów gruntów, a znów przedmieszczanie bywali radnymi i burmistrzami w Biechu. Wskazuje zresztą, że tylko 22 mieszkańców miasta Biecha domaga się rozłączenia od przedmieść.

P. Rydzowski sprzeciwia się wnioskowi p. Gniewosza powołując się na to, że w zasadzie Sejm już na poprzedniej sesji rozstrzygnął, iż Biecz miasto, ma być rozłączone od przedmieść. Uchwała ta nie użykana jednakże sankcyi Najj. Pana z tego powodu, iż granice obu gmin nie były dość dokładnie oznaczone. Więc teraz chodzi już tylko o powtórzenie raz powyższej uchwały. Miasto Biecz miało zawsze osobny swój statut, a przedmieścia wybierały osobnych wójtów; miasto Biecz stanowiło dominium, a przedmieścia były z niem w stosunku poddańczym; miasto Biecz zawsze oddzielnie administrowało swój majątek i swoje fundacje, a przedmieścia osobno. Złączenie tych gmin nie jest więc uzasadnione ani tradycją przeszłości, ani dokumentami — a jest niesprawiedliwym z tego powodu, iż gdy miasto Biecz posiada własny swój majątek w wartości 39 574 złr i specjalnie dla miasta przeznaczone fundacje w ogólnej kwocie złr. 112.763 zł. w. a. a przedmieście tylko 2.666 zł. to teraz zarządza tym majątkiem Rada gminna złożona z 20 przedmieszczan a tylko czterech mieszczan. Ztąd wywiązują się nieustanne waśnie i spory, i obecnie c. k. władze widziały się zniewolonomi rozwiązać tamtejszą reprę, gminną. Żąda zaś rozdziału tylko 22 obywateli podpisanych na petycji z tego powodu, że nie mają oni prawnej reprezentacji, która by w ich imieniu przemówić mogła, będąc za-

joryzowani w radzie gminnej przez przedmieszczan. Mowca apeluje do poczucia sprawiedliwości Sejmu, że nie przychyli się do wniosku p. Gniewosza, lecz przyjmie wniosek komisyjny.

P. Gniewosz replikuje przeciwko wywodom mowcy poprzedniego zastrzegając się przeciwko osobistym alluzjom wymierzonym przeciw niemu.

P. Skwarczyński wyluszcza przebieg dochodzeń w tej sprawie Wydziału krajowego prowadzonych w rozmaity sposób od lat 5. Rada powiatowa Gorlicka trzy razy dała swe wotum za odłączeniem Biecha od przedmieść. Kazimierz Wielki w r. 1363 nadał prawo magdeburgskie wyraźnie tylko miastu z wyłączeniem przedmieść, Władysław Warneńczyk w roku 1393 nałożył na przedmieszczan bieckich obowiązek odrabiania szarwarków dla miasta, Zygmunt III. w r. 1612 zatwierdził ten przywilej miasta, akta starościńskie zawsze traktują miasto oddzielnie od przedmieść, a od czasów nastania austriackich rządów także poczytywane było miasto za dominium a przedmieszczanie za obowiązanych do powinności urbanialnych. Niemniej też zachowany jest ten rozdział w operatach katastralnych i w metrykach gruntowych z r. 1820. Ustawa gminna z r. 1866 zastała też obie gminy oddzielnie rządzące się, a połączenie ich zostało dokonane bez dokładnego rozpatrzenia się w rzeczy, czysto tylko dla dogodności administracyjnej.

Sprawozdawca pos. Badeni Józef uzasadnia konieczność rozdziału głównie orzeczeniem §. 1. ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866, stanowiącym, że gminę stanowi jednostka administracyjna w chwili wejścia w życie ustawy samodzielnie rządząca się. Ustawa ta zastała Biecz rozdzielony od przedmieść, akta komisji serwitutowych wykazują, że przedmieścia niewątpliwie zostawały dawniej w stosunku poddańczym do miasta, a od chwili połączenia tak nieustannie wzięcie spory między miastem a przedmieściami, że chociaż mowca sam jak niemniej wszyscy członkowie komisji administracyjnej są najgorętszymi zwolennikami łączenia gmin w gminy zbiorowe, to przecież ze względów na sprawiedliwość jednomyślnie oświadczyli się za wnioskiem Wydziału krajowego, aby Biecz miasto rozdzielić od przedmieść.

Głosowanie odbyło się imiennie: 48 głosów padło za wnioskiem p. Gniewosza (przeciw rozłączeniu) a 66 głosów za wnioskiem komisji.

Tę uchwałę załatwioną została także petycja obywateli miasta Biecha o rozdzielenie od przedmieść.

J.E. pan Namiestnik żąda głosu i uwiadamia Izbę, że p. minister spraw wewnętrznych w drodze telegraficznej przesłał za jego pośrednictwem podziękowanie Jego Ces. Mości za życzenia złożone przez Sejm w dzień imienin Jego.

Izba odpowiada okrzykami: Niech żyje! Mnohaja lita!

Dla pogorzalców miasta Gorlic wyznaczył Jego Ces. Mość z prywatnej szkatuły 1.000 zł.

P. Haller przedkłada Izbie w imieniu komisji petycyjnej prośbę p. Ludwika Grundowej o podwyższenie pensji wdowiej jak niemniej prośbę Franciszki Grundowej o dar z łaski.

Na wniosek p. Pietruskiego uchwalono przekazać petycję p. Ludwika Grund Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby wymierzył jej pensję z podwyższeniem, a prośbę p. Franciszki Grund zgodnie z wnioskiem komisji odrzucono.

P. Katarzynie Windeszowej, która prosiła o dożywotni dar z łaski, uchwalono wyznaczyć 50 zł. jednorazowo.

P. Serwatowski odpowiada w imieniu Wydziału krajowego na interpelację p. Hallera i tow. czy zaszły w administracji szpitala głównego we Lwowie takie nadużycia, o jakich głoszone, a jeżeli zaszły, co zarządził Wydział krajowy, aby takowym zapobiedz.

Otóż Wydział krajowy wydelegował komisję złożoną z pp. L. Pierożyńskiego naczelnika buchalterji przy Wydziale krajowym i radcy Mochnackiego dla przeprowadzenia śledztwa w tym przedmiocie. Okazało się, że nie zaszło nic takiego co mogłoby dawać nawet pozór do obwinień o malwersacje. Był tylko nieporządek w prowadzeniu rachunków, a stosownymi instrukcjami położono temu koniec.

P. Haller przedłożył potem w imieniu komisji budżetowej wniosek Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji zakładów leczniczych we Lwowie. Komisja wnosi: Sejm raczy uchwalić:

1) odracza się dyskusję nad wnioskami Wydziału krajowego, tyczącymi się organizacji lwowskich zakładów leczniczych do przyszłej sesji sejmowej;

2) poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przedstawił Sejmowi projekt etatu służby lekarskiej i administracyjnej dla zakładów krajowych dla chorych i dla położnic we Lwo-

wie, tudzież dla zakładu obłąkanych w Kulparkowie, wraz z projektami Statutów organizacyjnych dla tychże zakładów.

Wniosek ten uzasadnia komisja głównie argumentem, że dokąd Wydział krajowy nie wypracuje projektów do statutu dla szpitali lwowskich, tak długo niepodobna Sejmowi ostatecznie uchwalać o etacie osób i plac tychże zakładów.

P. Serwatowski jako referent tego przedmiotu w Wydziale krajowym w obszerniej przemowie szczegółowemi datami zbija wywody komisji.

Sprawozdawca również szczegółowo odpowiada na jego argumenta. Przy głosowaniu Izba przyjmuje wniosek komisji.

Następuje drugie czytanie wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie urządzenia szkoły leśnej we Lwowie; sprawozdawcą komisji dla kultury krajowej jest Stefan hr. Zamojski. Komisja przedkłada wniosek następujący:

„Wysoki Sejm raczy przyjąć do wiadomości przebieg sprawy tworzenia średniej szkoły gospodarstwa lasowego jako zakładu krajowego we Lwowie, a oraz:

1) Uchwalić etat nauczycieli przy krajowej średniej szkole gospodarstwa lasowego, w sprawozdaniu Wydziału krajowego pod A. załączony.

2) Upoważnić Wydział krajowy do zaciągnięcia i podniesienia pożyczki z galic. kasy oszczędności w sumie 9000 zł. a. w. na procent 60/0 w 27 latach umorzyć się mającej, na hipotekę realności we Lwowie pod L. 937 1/4 położonej, będącej własnością funduszu krajowego a przeznaczonej na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego, jakoteż do zeznania w tym celu karty dłużnej we formie przez Dyrekcyę galic. kasy oszczędności wymaganej.

3) Uchwalić budżet krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1875 w sprawozdaniu Wydziału krajowego pod B. dołączony, upoważniając Wydział krajowy do przenoszenia zaoszczędzeń jednej pozycyi na pokrycie przewidzianą się nie dającej nadwyżki wydatków w innej pozycyi, i postanawiając pokryć okazujący się niedobór w kwocie 5800 zł. w. a. z funduszu krajowego.

4) Wyznaczyć w pierwszych trzech latach istnienia szkoły roczną sumę 2400 zł. na stypendya w wysokości 100—200 zł. dla uczniów średniej szkoły lasowej do rozrządzenia Wydziału krajowego.

5) Wyznaczyć roczną sumę 600 zł. a. w. na pokrycie kosztów naukowych wy-cieczek.

6) Polecie komisji budżetowej, ażeby powyższe sumy 5800 zł. 2400 zł. i 600 zł. w. a. wstawiła jako wydatki funduszu krajowego w budżet tego funduszu na rok 1875

Wniosek ten bez zmiany przyjęto wraz z proponowanym przez Wydział kr. etatem nauczycieli.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje następnie pismo c. k. prezydium Namiestnictwa z przedłożeniem rządowego projektu o wykupienie prawa propinacyi.

P. Spławieński stawia wniosek o wyjednanie zmniejszenia wymiaru podatku górniczego do połowy teraźniejszej wysokości.

Koniec posiedzenia o godz. 2, m. 55. Następane jutro.

KORESPONDENCJE.

Wiedeń, 6. października.

Z Mało jest wypadków, które w równej mierze usprawiedliwiają nazwę wypadku sensacyjnego, jak uwięzienie hr. Arnima. Słowa „hr. Arnim uwięziony” obiegają od dnia wczorajszego po całym świecie, a najślabi nawet politycy mimowolnie czują, że podobne procesa nie bywają bez następstw politycznych. Tu strona prawnicza, sądowa, staje w drugim rzędzie, w pierwszym bowiem występują postacie tak potężnego i wielkiego kanclerza niemieckiego ks. Bismarcka, tudzież giętkiego, popularnego i wpływowego dyplomaty hr. Arnima, który potrafił w Paryżu zjednać sobie sympatyę a w wielkiej walce kościelnej takie zająć stanowisko, iż świat liberalny uważa go za swego zwolennika, stronnictwo zaś konserwatywne wołałoby jego rządy, aniżeli ks. Bismarcka. Nikt nie wątpi o patriotyzmie niemieckim hr. Arnima, a jednak tak dalece umiał pogodzić obowiązki swe z względami dla Francji, iż w Paryżu we wszystkich salonach dobrze i mile widzianym był gościem. Zbyt wielkie mamy uszanowanie dla powagi sądów, abyśmy uwięzienie hr. Arnima ze stanowiska prawnego zechcieli poddać krytyce, lecz musieli-

byśmy zadać kłam prawdzie, gdybyśmy za-
tali fakt, iż uwięzienie wywołało tutaj nie-
zwyczajne zdziwienie. Hr. Arnim obca tutaj
jest osobistością, o ile wiemy nigdy w Wie-
dniu nie był, ani też urzędowej nie piasto-
wał godności, ale jak już wspomnieliśmy,
wszystko, co politycznie żyje i myśli, za-
jęte jest tą walką „bogów”. Jeżeli prawdą
jest, że hr. Arnim bezprawnie posiada akta
dyplomatyczne lub bezprawny z nich chciał
zrobić użytek, to uwięzienie jego niewątpli-
wie da się usprawiedliwić ze względu na
osnowę kodeksu niemieckiego z r. 1871,
lubo ubolewać trzeba nad zwyczajem, jaki
zakradł się w świecie dyplomatycznym, iż
przebaczają dyplomatom, jeżeli korzystają
z dokumentów w sposób dla chwilowych
czynników rządowych przychylny i że ko-
deks karny daje im się we znaki dopiero
wówczas, gdy niedyskrecja nabiera ce-
chy nieprzyjaznej owym czynnikom. Podo-
bnie — *si licet parva componere magnis* —
zwykło dźiać się z pewnymi uchwałami
politycznymi reprezentacji autonomicznych.
Wiadomo iż z zakresu ich wykluczone są
sprawy polityczne. Jednakowoż wotum zau-
fania zwykło uchodzić, zaś wotum nieufno-
ści nie uchodzi. A jedno i drugie zdaniem
naszem nie powinno uchodzić.

Od 24 godzin kardynał Rauscher, ar-
cybiskup wiedeński, stał się osiłą uwag i ar-
tykułów polemicznych. Naprzód przemowie-
nie ostatnie tego uczonego i zazwyczaj tak
umiarkowanego dostojnika kościelnego do
księży opuszczających seminarium, pełne
wycieczek przeciw liberalizmowi i protestan-
tyzmowi, tudzież przeciw Prusom, wywołało
niechęć całej prasy wiedeńskiej. Po wtóre
kardynał Rauscher nie bywa na posiedze-
niach sejmiku dolno-austriackiego, a nieobe-
cność swoją usprawiedliwił w sposób taki,
iż *Vaterland* już policzył arcybiskupa wie-
deńskiego do rzędu zwolenników polityki
biernego opozycji. Na wyzwanie to odpowie-
dział organ kardynała Rauschera *Volksfreund*
w sposób tak stanowczy, do jakiego już
dawno nie przywykliśmy w temże piśmie.
Stało ono zupełnie po stronie konstytucji,
jako prawnej podstawy objawienia wszelkich
życzeń, jak niemniej po stronie Rady pań-
stwa, jako legalnej areny wystąpienia par-
lamentarnego, przyczem *Volksfreund* rozróżnił
między głosem wirnym kardynała Rau-
schera, a mandatem deputowanych czeskich.
Na replikę *Vaterlanda*, że N. Pan konstytu-
cją tak dobrze może znieść lub zawiesić,
jak ją sankcjonował, organ kardynała Rau-
schera dziś odpowiada: „Politycy poważni
podobnej interpretacji seryo brać nie mogą,
boć wiedzieć muszą, że monarcha konsty-
tucyjny nową konstytucję może tylko wten-
czas sankcjonować, jeżeli zmiana konstytu-
cji nastąpiła w drodze konstytucyjnej. Na
zamachy stanu my nie liczymy, a w obe-
cnym stanie rzeczy uważamy zamachy stanu
po prostu za niemożliwe.” Lepiej aniżeli
Vaterland oceniła — jak mniemamy — *Nowa*
Presse stanowisko kardynała Rauschera, pi-
sząc, iż arcybiskup wiedeński dowiódł, że
można być gorącym zwolennikiem centrali-
zacji i konstytucji, jako formy i podstawy
rządowej, ale być zarazem przeciwnikiem
liberalizmu i wszelkich w konstytucji za-
wartych zdobyczy liberalnych.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Austria-Węgry. Wszystkie dzien-
niki wiedeńskie witają serdecznie Najj. Pa-
nią, która po dłuższym pobycie w obczy-
źnie przybyła d. 7. b. m. na ziemię oj-
czystą.

— Posła austriackiego przy W. Por-
cie, hr. Zichy, przyjmował Sułtan d. 4 b.
m. w pięciukwadransowej audyencji. Sułtan
zainteresował się bardzo rezultatami wy-
prawy podbiegunowej, tak, że hrabia Zi-
chy musiał mu obszernie opowiedzieć o sta-
nie rzeczy.

— Ustawa o awansach wojskowych
została zniesioną rozporządzeniem cesar-
skim, a ponieważ publikacja nowych prze-
pisów nie może być dokonana przed 1 li-
stopadem, przeto utworzono prowizoryum
dla najbliższego terminu awansów.

— Dnia 5. b. m. odbyła się w Biel-
sku z powodu urzędzenia tamże szkoły prze-
mysłowej, podwyższenia niższego gimnazjum
na 8 klasowe wyższe gimnazjum państwo-

we i otwarcia 7 klasy w wyższej szkole re-
alnej, uroczystość szkolna. Na uroczystości
był obecny naczelnik kraju p. Summer z
Opawy; pp. ministrowie Stremayr i Ban-
haus usprawiedliwili swą nieobecność. Pod-
czas uczty ofiarował dr. Seeliger 6000 zlr.
na stypendya dla gimnazjalistów bez różni-
cy wyznania i narodowości, a p. Roza Schu-
buth ofiarowała na tenże cel 500 zlr.

— Mężowie zaufania z okręgu wybor-
czego Kaade, przybyli do Pragi d. 5 b. m.
ażeby tamtejszemu centralnemu komitetowi
wyborczemu do wyboru posłów do Rady
państwa przedstawić swego kandydata. W
okręgu tym wybrany będzie prawdopodobnie
dr. Stamm.

— Dzisiaj ma przybyć do Cieplic cze-
skich porucznik Payer. Prosił on listownie
o jak najskromniejsze przyjęcie.

— D. 4. b. m. oddano do użytku pu-
blicznego most prowadzący przez Elbę pod
Tetschen, wybudowany kosztem austriackiej
kolei północno zachodniej. Przy tej uroczysto-
ści był obecny minister handlu dr. Ban-
haus.

— Donosiliśmy już o uroczystym po-
święceniu budynku dla gimnazjum w Lands-
kronie d. 4. b. m. P. minister oświaty,
który był obecny na tej uroczystości, ze-
zwolił w swoim czasie na urządzenie wyż-
szego gimnazjum w Landskronie tylko pod
tym warunkiem, jeżeli miasto z własnych
funduszy wystawi odpowiedni budynek;
subwencja rządowa na budowę tego gim-
nazjum wynosiła tylko 30.000 zlr.; resztę
w kwocie 115.000 zlr. złożyli w krótkim
czasie mieszkańcy tego miasteczka, które
liczy tylko 6000 ludności.

— Znałe już naszym czytelnikom o-
kólniki p. ministra wyznań i oświecenia do
prezydentów wszystkich komisji dla egza-
minów państwowych i do dekanatów wy-
działów prawnych, przyjęło całe dzien-
nikarstwo austriackie bardzo przychylnie.

— Sejm wyższoaustriacki przyjął d.
5. b. m. dwa projekta do ustaw, a to: o u-
regulowaniu plac nauczycieli i pomocników
przy szkołach wydziałowych, tudzież o sto-
pniach plac pomocników nauczycielskich
przy szkołach ludowych.

— Posłowie sejmowi z niemieckich
części Tyrolu założyli protest uroczysty
przeciw twierdzeniu posłów z południowego
Tyrolu, (którzy jak wiadomo, nie jawili się
w sejmie) jakoby o prośbie ich o utworze-
nie osobnego sejmiku dla południowego Ty-
rolu mogła orzekać stanowczo tylko Rada
państwa.

— Nowomianowani profesorowie na
wszechnicy w Zagrzebiu wybrali profesora
na wydziale filozoficznym, Mesicza, rektorem,
a profesora na wydziale prawniczym, Woj-
nowicza, prorektorem wszechnicy zagrzeb-
skiej.

— Miasto Baden pod Wiedniem jest
pierwszem, które wystawiło Grillparzerowi
piękny pomnik. D. 4. b. m. nastąpiło uro-
czyste odsłonięcie tego pomnika w obecno-
ści dr. Giskry, dr. Laubego, poety Weillen'a
i dr. Pergera.

— Do Wiednia przybyli za urlopem:
ces. i król. poseł austriacki przy dworze
włoskim hr. Wimpffen i radca poselstwa w
Stambule, br. Herbst.

— *Vaterland* donosi, jakoby namiestnik
Dalmacji, generał broni br. Rodich podał
się do dymisji, ponieważ rząd nie chce
zezwolić na zaprowadzenie języka sławiań-
skiego w szkołach średnich. Dzienniki wie-
deńskie powtarzają tę wiadomość z zastrze-
żeniem.

— Węgierska Rada ministrów przy-
jęła d. 5. b. m. przedłożenia podatkowe
p. Ghyczy'ego. Prócz tych przedłożeń za-
powiedział p. Ghyczy, że przedłoży jeszcze
ustawę o podatku od przedmiotów zbytko-
wych.

— W węgierskim ministerstwie ko-
munikacji było systemizowanych sześć po-
sad koncepcistów. Ponieważ jednak ze wzglę-
dów oszczędności, Koloman Ghyczy uwolnił
od służby w krócie 30 koncepcistów za je-
dnorocznem wynagrodzeniem, przeto wstę-
puje w jego ślady także minister komuni-
kacji i związa z powyższych sześciu posad
cztery posady.

Niemcy. O zaprowadzonej już w Pru-
siech ustawie o ślubach cywilnych pisze
Germania w zwykłym swoim tygodniowym
przeglądzie:

„Dnia 1. b. m. weszła w życie usta-
wa o ślubach cywilnych, jeden z najbardziej
dojrzałych owoców nowej pruskiej polityki
kościelnej. Ze wszech stron z ciekawością
wyglądają skutków nowej tej ustawy, które
wobec pozytywno kościelnych żywiołów pro-
testantyzmu i kościelnego „liberalizmu” bę-
dą znacznie donioślejsze niż wobec kościoła
katolickiego. Ten ostatni odpycha zasadę
ustawy, nie obawia się jednak od niej za-
dnego dla członków swych niebezpieczeń-
stwa; nie ma przeto obecnie żadnego powo-
du do występowania przeciw niej. Dla ka-
tolików małżeństwo pozostanie sakramentem,

a jeżeli ustawodawstwo cywilne uznanie mał-
żeństwa czyni zawisłem od pewnych, kościo-
łowi obojętnych formalności — to katolicy
mogą śmiało poddać się im, nie czyniąc u-
my świętości sakramentów. Zapatrywanie to
i postawa są jednak wielce niewygodne dla
liberalizmu. Przedstawiano wprowadzić śluby
cywilne jako zgodne z dogmatami katoli-
ckimi, lecz żywiono przytem skrytą na-
dzieję, że kościół nie podda się tej ustawie
podobnie jak nie poddał się ustawom ma-
jowym, i że tym sposobem da powód do
zaostrenia walki. Gdy nadzieja ta omyliła,
zdejmuje liberalizm maskę i urzęda inac-
zej swe ataki na kościół. Twierdzi on obe-
cnie, że ustawa o ślubach cywilnych sprze-
ciwiała się zasadom kościoła i jest ciosem
dla wiary katolickiej, a kościół poddając
się tej ustawie, sam siebie się zapiera.”

— Radzie związkowej przedłożono pro-
jekt ustawy o pospolitem ruszeniu (Land-
sturm.) Projekt ten brzmi:

§ 1. Powołanie pospolitego ruszenia
następuje przez rozporządzenie cesarskie.

§ 2. Po wyjęciu zawezwania zastosowane
będą do należących do pospolitego ruszenia
przepisy, obowiązujące obronę krajową (Land-
wehr.) Mianowicie zaś podlegają powołani
wojskowym prawom karnym i ordynacydy-
scyplinarnej. — § 3. Pospolite ruszenie sfor-
mowane zostanie w osobne oddziały. W ra-
zach nadzwyczajnej potrzeby, lub jeżeli zby-
wać będzie na stosownych dowódcach dla
osobnych formacji, można obronę krajową
uzupełniać z pospolitego ruszenia. — § 4.
Rozwiązanie pospolitego ruszenia nakazuje
cesarz. Z rozwiązaniem odnośnej formacji
ustaje stosunek wojskowy obowiązanych do
służby w pospolitem ruszeniu. — § 5. Po-
trzebne do wykonania tej ustawy постано-
wienia wyda cesarz. — § 6. Niniejsza usta-
wa zastosowana zostanie w Bawarii stoso-
ownie do bliższego postanowienia traktatu
związkowego z d. 23. listopada 1870 roku.

— Dowódcy pruskich łodzi kanonier-
skich na wodach hiszpańskich „Albatros” i
„Nautilus” otrzymali, jak piszą zład do
Hamb. Corr., pisma pochwalne z powodu ich
trafnego postępowania w wypadku pod Gu-
etaria.

— Berliński korespondent do *Daily*
Telegraph donosi, że poseł niemiecki w Rzy-
mie p. Keudell, wysłany został z własno-
ręcznym listem cesarza Wilhelma do Wi-
ktora Emanuela. List napisany jest w języku
francuzkim, a treścią jego ma być oświad-
czenie cesarza Wilhelma, iż nie może przy-
być w odwiedziny włoskiego dworu z po-
wodu stanu zdrowia, któreby dłuższą po-
dróżą narażonem być mogło. W ogóle list
cały jest tylko odpowiedzią na pismo wło-
skiego króla, doręczone cesarzowi Niemiec
przez włoskiego posła przy powrocie jego
do Berlina. Kwestyi politycznych pismo
niemieckiego monarchy wcale nie dotyczy.

— Z Książki otrzymuje *Dziennik Po-
znański* korespondencję, z opisem porwania
wikaryusza X. Baka, który po instalacji
przekazano go w ręce Kubezaka na
probostwie w Książu, odprawiał nabożeństwo
w sąsiednim kościele w Włoskiejówkach. Ko-
ściół w Książu stał pusty, gdy celebrował
Kubezak, natomiast parafianie garnęli się
na nabożeństwo w Włoskiejówkach, postano-
wiono przeto wywieść X. Baka, aby nie czy-
nił konkurencji państwowemu proboszczowi.
Burmistrz książki wraz z dwoma żandarmami
nie mogli znaleźć w całej okolicy koni ani
woźnicy, aby wywieść kapłana, wreszcie koni
dostarczył właściciel Książa p. Fruchtman,
protestant, ten sam co udzielił probostwo
jako kolator Kubezakowi, lecz woźnica u-
ciekł z konia i sam żandarm musiał powozić
aż do stacji kolei w Czempinie. X. Bak
oświadczył, że ulegnie tylko przemocy, jakoż
użyto siły, aby go porwać. Równocześnie
odbyła się rewizja we dworze w Włoscie-
jówkach u p. Kazimierza Niegolewskiego,
gdzie szukano książek i papierów X. dzie-
kana Rzeźniewskiego, wszelako bezskutecznie.

— O zamiarze matki króla bawarskiego
przejścia na katolicyzm otrzymuje *Vaterland*
następujące doniesienie z Monachium: „We
czwartek, 8 października przechodzi królowa
Marya z domu księżniczka pruska, w Hohen-
schwangu na łono kościoła katolickiego.”

Królowa, Fryderyka Franciszka Augusta
Marya Jadwiga ur. 15 października 1825
jest córką zmarłego księcia Wilhelma prus-
kiego. Zaślubiona 12 października 1842 ów-
czesnemu następcy tronu późniejszemu kró-
lowi Maxymilianowi II urodziła 25 sierpnia
1845 w Nymphenburgu dzisiejszego króla
bawarskiego Ludwika II. od 10 marca 1864
dostojna ta pani jest wdową

Francya. Przy wyborze uzupełnia-
jącym do Zgromadzenia narodowego w de-
partamencie Seine-et-Oise na dniu 16. b. m.
stanął do walki dwaj tylko współzawodnicy:
republikanin Senard i bonapartysta ks. Pa-
duy. Senard ogłasza obecnie odezwę do wy-
borców, w której oświadcza, że tylko dla
tego powziął zamiar wystąpić raz jeszcze
na arenie publicznej, aby kandydaturę swo-

ją przeciwstawić kandydatowi, który dąży
do przywrócenia cesarstwa. Dalej zaś tak
pisze: „Szczęściem nie potrzebujemy już
spierać się o to która forma rządu jest naj-
lepszą i którą zaprowadzić należy. Od lat
czterech jest republika prawą formą rzą-
du. Wystarczy to, aby wszyscy mężowie,
oddani ojczyźnie, pospieszili z pomocą re-
publice. Przedewszystkiem chodzi o obronę,
gdyż Francya zawdzięcza republice wyba-
wienie z bolesnych przesileń, jakie niedawno
przeżyliśmy.

Czy republika nie podniosła nas pod
zręcznem i patriotycznym kierownictwem
Thiersa z przepaści, w którą wciągnęły nas
błędy i niedorzeczności cesarstwa? Repu-
blice zawdzięczamy energiczne przywrócenie
porządku w Paryżu i w całej Francji; uwol-
nienie terytoryum francuskiego przed ter-
minem oznaczonym traktatami pokojowemi;
uzyskanie olbrzymiego kredytu, który spra-
wił, że pięciomiliardową kontrybucję pokry-
liśmy pożyczką, którą uważano za niemo-
żliwą, a w której cały świat wziął udział.
Równocześnie przywróciła republika publi-
czne zaufanie, i rozwój interesów. Nie za-
pominajmy, że wszystkie stronnictwa nie-
przyjające republice, połączyły się, ażeby
nie dopuścić do ostatecznego uorganizowania
formy rządu, któraby położyła kres ich in-
trygom. Republika ta, która dała dowody
tak świetnych zalet, jest dziś w niebezpie-
czeństwie; weteran i stary konserwatysta
republikanski prosi was wyborcy, abyście
głosami swemi raz jeszcze poparli republikę
i złożyli ten dowód, że obstaracie za tą
formą rządu.”

— O przebiegu misji kontradmirala
Ribour w Nowej Kaledonii podaje *Tablettes*
des Deux Charantes następujące szczegóły:
„Admirał Ribour przeprowadziwszy ściśle
i sumienne śledztwo w sprawie ucieczki Ro-
cheforta i towarz. odplynął 15. sierpnia na
okręcie „Cher” do Sydney spodziewając się
 zastać tam okręt ładunkowy, który miał
odplynąć do Europy. Przed odjazdem po-
stawił namiestnikowi Kolonii w zapieczęto-
wanym liście instrukcje i rozkazy, do któ-
rych wydania był przez rząd upoważnio-
nym. Po odejściu admirała miał namie-
stnik list rozpieczętować i przystąpić do
wykonania rozkazów.

Między innemi miał on kilku urzędni-
ków złożyć z urzędu i wysłać ich do Eu-
ropy a oraz odebrać koncesyie handlowe
kilku kupcom, którzy brali udział w ucieczce
Rocheftorta i towarzyszy. Namiestnik Kolonii
odpieczętował list, był bardzo zasmuco-
nym temi instrukcjami i wpadł na nieszczę-
śliwy pomysł zapytania telegraficznie mini-
stra marynarki czy ma istotnie wykonać
instrukcje admirała, które wydawały mu
się nieprawdą i które zdaniem jego mo-
głyby wywołać rozruchy w Nowej Kaledo-
nii. Z telegramem tym wysłał okręt „Scu-
dre” do Sydney. Na nieszczęście namiestnika
admirał nie zastał już okrętu ładunkowego
i zdecydował się cztery tygodnie przece-
kać w porcie Jackson, gdy w tem ku wiel-
kiemu swemu zdziwieniu ujrzał okręt „Scu-
dre” zawijający do tego portu. Odgadł za-
raz, w jakiej misji okręt ten przybył, i
nie sprzeciwiał się przesłaniu depeszy na-
miestnika do Paryża, lecz sam zatelegrafo-
wał równocześnie do ministra, iż powraca
niezwłocznie do Nowej Kaledonii, ażeby o-
sobiście wykonać swoje rozkazy. Minister
marynarki zaś otelegrafował namiestniko-
wi: „Masz pan wypełnić wszystkie rozkazy
kontradmirala Ribourta, zdać następnie ur-
zędowanie w ręce pułkownika Alleyron i
powracać do Francji”. Zdaje się, że jeszcze
przed nadejściem powyższej depeszy złożył
Ribourt Gautier'a de la Richerie z guber-
natorstwa Nowej Kaledonii.”

— Organ ministra spraw zagranicz-
nych *La Presse* potwierdza wiadomość, po-
daną przez *Journal de Paris*, że Ojciec św.
miał z powodu znanego rozwiązania kwe-
styj okrętu „Orenoque” wystosować do mar-
szałka Mac-Mahona, pismo, w którym o-
świadcza, iż wypadek ten nie zmienia je-
go przywiązania do najstarszej córki ko-
ścioła.

— Pełnomocnik rosyjski przy rządzie
madrzyckim, Kudrjajski, inni zważ go Ku-
lowski, przybył do Paryża i uda się ztam-
tąd przez Bayonnę do Madrytu na swoje
posadę. Missya jego ma jak wiadomo, cha-
rakter tylko półurzędowy.

Hiszpania. W łonie karlizmu zajęć
musiało ostatniemi czasy coś niedobrego. Od
kilku dni już doniesienia madryckie zape-
wniały, że w głównej kwaterze pretendenta
coś się gotuje, że między szefami Karlistów
wybuchły groźne nieporozumienia, które ja-
kto doprowadzić mogą do rozłamu stronn-
ictwa na dwa wrogie sobie obozy. Wzorał
telegram z Santander, a więc z miejscowości
zajętej przez wojska rządowe, doniósł pozy-
tywnie, że w Durango wybuchł bunt pewnej
części Karlistów przeciw pretendencji, który
wśród bitki miał utrzymać niebezpieczny po-
strzał w brzuch. Fakt ten, gdyby się spraw-

dzik, przyspieszyłby niezawodnie koniec powstania. O ile z dzisiejszych telegramów wnosić można, zaszły w łonie karlistów rzeczywiste jakieś rozterki, chociaż wiadomość o zranieniu Don Carlosa dotychczas nie jest sprawdzoną. Oto depesze, jakie nam przyniosła dzisiejsza poczta:

Londyn 6. października. *Morning Post* donosi z dobrego źródła, że uznanie rządu hiszpańskiego było skuteczniejsze, aniżeli przypuszczano. U Karlistów okazuje się dotkliwy brak pieniędzy. Osoby dobrze świadome rzeczy w Madrycie, oczekują rychłego ukończenia wojny, aniżeli powszechnie mniemają.

Londyn 7. października. *Pall-Mall* donosi również z Santander, że Don Carlos w Durango przez kilku swoich żołnierzy zdradziecko napadnięty został.

Paryż 7. października. *Union* uważa pogłoskę o zranieniu Don Carlosa za fałszywą, gdy tenże jeszcze 3. b. m. znajdował się w Yrasche o dwa dni drogi odległym od Durango.

Madryt 7. października. Według otrzymanych wiadomości, Don Carlos onegdaj usunął generała Dorregaray, w skutek czego pomiędzy Karlistami wielkie niezadowolenie.

Santander 7. października. Zranienie Don Carlosa dotychczas nie potwierdziło się.

Szwajcarya. Kongres pocztowy w Bernie odbył 2. b. m. drugie i ostatnie obrady nad projektem traktatu pocztowego, i zredagował ostatecznie brzmienie tego traktatu. Głosowanie nad projektem odbędzie się jutro 9. b. m., jutro także nastąpi urzędyste podpisanie traktatu. Wszystkie państwa z wyjątkiem Francji, przystąpiły do związku pocztowego na podstawie nowo ułożonego traktatu, mianowicie Austria, Węgry, Niemcy, Belgia, Dania, Egipt, Hiszpania, Anglia, Północna Ameryka, Grecja, Włochy, Luksemburg, Norwegia, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Rosya, Serbia, Szwajcarya i Turcja. Rząd francuski zgadza się wprawdzie na postanowienie traktatu, uważa jednak za rzecz konieczną kwestję przystąpienia przedłożyć Zgromadzeniu narodowemu.

Turcja. *Presse* wiedeńska dowiaduje się ze źródła, jak mówi, całkiem wiarygodnego, że między sułtanem a siostrzeńcem jego Muradem Effendi, prawowitym następcą tronu, przyszło do zupełnego pojednania. Pośrednikami w tej mierze byli Szeik-ul-Islam, najwyższy dostojnik w hierarchii duchownej tureckiej i ambasador angielski sir Harry Elliot. Sułtan Abdul Azis zaprzysiągł na koran, że nie będzie dążyć do pozbawienia Murada Effendiego praw mu przysługujących, siostrzeniec sułtana nawzajem zobowiązał się nadać synowi sułtana Jussufowi Izzedinowi rangę na czelnego wodza armii tureckiej, a braciom jego powierzyć wysokie urzędy państwowe z odpowiednimi dochodami. Dalsze warunki ugody stypulują między innemi, że synowie sułtana nie mają być nigdy internowani wewnątrz pałacu cesarskiego, lecz wolno im mieszkać we własnych pałacach. Matka sułtana i jedna z żon jego, matka Jussufa-Izzedina do ostatka sprzeciwiała się temu pojednaniu, którego przyczyną szukać należy w nadwątleniu nad miarę zdrowiu sułtana. Cierpi on na mocne osłabienie nerwów, wskutek czego jest prawie całkiem bezwładnym. Rzecz cała trzymaną jest jeszcze w tajemnicy, lecz sprawozdawca *Presse* zapewnia, że fakt przez niego podany jest autentycznym.

KRONIKA

— **Pan Józef Rychter**, artysta teatrów warszawskich, który wczoraj rozpoczął szereg występów gościnnych na scenie lwowskiej w roli Shyloka, jak się dowiadujemy, stale już został zaangażowany dla naszej sceny. Jest to dowód, że dyrekcja teatru lwowskiego w istocie stara się o podniesienie dramatu, który od wielu lat był tu bardzo zaniedbany. Pan Józef Rychter zresztą, jako artysta wszechstronny i wytrawny, tak samo niepospolitym jest nabytkiem dla wyższej komedii, jak dla dramatu.

— **W teatrze** dziś komedjka z francuskiego *Moja kuzynka* i operetka Hoffmanna *Zuki*.

* **Aresztowano** tej nocy Teodora Burdę, czeladnika ślusarskiego, który się przed drugim zwierzył, iż zamysła okraść zegarmistrza G. i w tym celu dokładnie zbadał lokal jego pracowni. Znalezione rzeczywiście przy nim wtrych i dluto. Burda był już za kradzież sądownie karany.

* **Szajka młodych złodziei.** Perl Weiss żona nauczyciela, kupując wczoraj po południu owoce u jednej z przekupek przy u-

licy Ruskiej spostrzegła nagle, że jej z kieszeni wyciągnięto pugilares z kwotą 3 zlr. Pokazało się, że syn mały tej samej przekupki w porozumieniu z dwoma malcami pulares skradli z kieszeni Perli Weiss. Dwóch z młodych złoczyńców przyaresztowano.

* **W niebezpieczeństwie życia.** Walenty Kręciproch, woźnica u p. Künstlera, jadąc wczoraj po południu prędko i nieostrożnie ulicą kościelną zaczepił kołem tylnym konia, na którym jechał wierzchem porucznik p. G. z 9 pułku artylerji. Koń spłoszony padł na głowę i powalił z sobą jeźdźcę, który na szczęście nie odniósł żadnego uszkodzenia. Koń zaś został znacznie skałeczoną na jednej tylnej nodze.

* **Kradzież srebra.** Dr. F. Śmiałowskiemu skradziono w ostatnich dniach z pomieszczenia dwie srebrne łyżki znaczone lit. A. S. i trzy łyżek srebrnych znaczonych literami goetyckimi F. S. Podjęcie kradzieży pada na jednego ze służących.

* **Złodziej hotelowy.** Adamowi Wilczyńskiemu, inżynierowi, który w przejeździe przez Lwów zamieszkał w hotelu krakowskim skradziono z zamkniętego pomieszczenia pokoju hotelowego surdut wartości 38 zlr. Według sprostowania służby hotelowej popełnił tę kradzież w nieobecności gościa niewiadomy młody mężczyzna, blondyn, słuszny, z zarostem na twarzy w cylindrze i eleganckim ubraniu. Wyniósł on surtut skradziony na rękę i po odejściu jego zastano drzwi od pokoju wtrychem odemknięte.

* **Wielkie pożary** nawidziły gminy Podhorodyszcze i Rudę w Bobreckiem. W pierwszej z wymienionych miejscowości pożar dnia 28. września wzniesiony prawdopodobnie zbrodniczą ręką pochłonął całe mienie 16 gospodarzy i bożnicę, w Rudzie zaś dnia 29. września całe mienie siedmiu gospodarzy. Szkoda w Podhorodyszczu wynosi 18.000 zł., a tylko pogorzała bożnica była ubezpieczoną, w Rudzie zaś wynosi szkoda 16.000 zł. Domniemany sprawca pożaru w Podhorodyszczu został uwięziony. W Rudzie ogień powstał prawdopodobnie przez nieostrożne suszenie konopi.

* **Zwłoki nieznanego chłopca**, który mógł liczyć lat 10, znaleziono dnia 12. września w Uściu Jezuickim, w starostwie Dąbrowskiem, na brzegu Wisły. Zwłoki ubrane były w koszulę, płóciennę spodnie i płóciankę. Ponieważ nie znaleziono na nich śladów zewnętrznego gwałtu, zostały pochowane, dotąd wszakże nie sprawdzono osoby utopionego chłopca.

* **W tunelu żeglowskim**, w starostwie Nowo-Sądeckiem, dnia 23. września zginął przez własną nieostrożność robotnik Bajtysta Molinari, rodem z południowego Tyrolu. Podpalono dwie miny przygotowane do rozsądzania skał i robotnicy ustąpili na wskazane im miejsca, ażeby oczekiwać wybuchu. Niebawem też dał się słyszeć huk jednej miny, lecz drugi nie następował jak się spodziewano. Molinari zniecierpliwiony oczekiwaniem mimo ostróg innych robotników przyskoczył z kaganikiem do naboju, w tej chwili jednak nastąpił wybuch i nieszczęśliwy ugodzony kamieniem padł bez życia.

† **Fryderyk Baudry**, młody a już rozgłoszonej sławy malarz francuski, który gmach nowej opery paryskiej przyozdobił malowidłami *al fresco* tak wielkiej wartości artystycznej, iż cała krytyka francuska z rzadką jedynomyślnością uznała go za pierwszorzędnego mistrza — ten uwielbiany powszechnie Baudry, niedawno jeszcze bohater dnia we Francji, jak donosi telegram z Kolonii zmarł tam dnia 6. października.

— **Morderstwo rozbójnicze** popełniono dnia 2. b. m. w Znaimie na zegarmistrzu Hacklu, a w niedzielę sprawca był już w rękach sprawiedliwości. Hackl dnia wspomnianego około 10. września w towarzystwie brata swego, wojskowego, i pewnego znajomego powrócił z miasta do mieszkania, które znajdowało się przy sklepie zegarmistrzowskim. Pożegnawszy towarzyszy otworzył drzwi sklepowe i wszedł do środka; co się stało później, nikt nie wiedział, a tylko naprzeciw mieszkający słusznie słyszał w tym sklepie stękania, lecz myślarz, że to zegarmistrz karze swych terminatorów za nieposłuszeństwo, nie zastanawiał się nad tem. Na drugi dzień jednak, gdy nikt nie otwierał sklepu, nabrano podejrzenia. Szwager Hackla spowodował otworenie sklepu a wtedy znaleziono biednego zegarmistrza zamordowanego, zaś cały sklep jego wypróżniony z zegarków, łańcuszków i wszelkich w ogóle kosztowności. Z palca zamordowanego zginął także pierścień brylantowy a z kieszeni portmonetka z gotówką w kwocie 300 zł. Widocznem było, że zaszło tu rozbójnicze skrytobójstwo. Zamordowany, po wejściu z wieczora do sklepu zapewne pochwycony został za gardło i uduszony przez złoczyńcę, który przedtem tam się był zakradł i czyhał już na powrót właściciela, o którym wiedział, że w sklepie nocuje. Wartość zrabowanych przedmiotów wynosiła kilka tysięcy zł.

Na drugi dzień żandarm na stacyi kolejowej Retz postrzegł podczas przejazdu pociągu z Znaima do Wiednia przechadzającego się po-

peronie indywiduum, które wydało mu się arcy-podejrzane. Ale jeszcze nie doszła była do Retz wiadomość o morderstwie w Znaimie popełnionem, nie było więc podstawy do aresztowania podejrzanego młodego człowieka. Dopiero po południu tegoż dnia dowiedział się żandarm w Retz o morderstwie owem, gdy więc na drugi dzień to samo podejrzane indywiduum przejeżdżało przez stacyę tamtejszą z powrotem do Znaima, uwięziono je i po kilkugodzinnem przesłuchaniu otrzymano już pewność, że uwięziony, nazwiskiem Leopold Reim, jest mordercą Hackla. Sprawca, człowiek 23 letni, przyznał się do winy i z wyjątkiem kilku zegarków, które już był zastawił wydał wszystkie zrabowane kosztowności.

— **Jakiś oryginał amerykański** w Tennessee napisał swą ostatnią wolę na kółnierzyku papierowym. Świstek ten, zawierający rozrządzenie znacznem mieniem, przeszedł przez wszystkie trybunały krajowe i uznany został za dokument mający moc prawną.

— **Zdobycze archeologiczne**, *Parryski Journ. Off.* podaje szczegółowy opis odkryć dokonanych przez księcia Duchesne'a w starożytnych klasztorach Epiru i Tessalii. Do najważniejszych między wydobytymi z zapomnienia zabytkami starożytnymi należą: 140 dotąd nieznanych napisów greckich; 22 stronicie nieznanych starożytnych komentarzy *Iliady*; 9 kart listów apostoła Pawła z rękopisu V. stulecia; 33 kart Ewangelii św. Marka, rękopism z V. wieku skreślony na pergaminie purpurowym srebrnymi głoskami; część Antologii greckiej, znaleziona na wyspie Patmosie, zawierająca urywki dzieł poetów, dotąd nieznanych z imienia. Znalezione rękopisma wkrótce ogłoszone będą drukiem.

— **Nowe wynalazki.** Porucznik okrętowy w Pola, p. Heinz, otrzymał przywilej na nowy sposób prządzania min podwodnych, czyli tropedów, które mają posiadać straszliwą siłę burzącą; zaś p. Alojzy Ambroz, doktor medycyny w Wiedniu otrzymał od austriackiego zarówno jak węgierskiego ministerstwa handlu przywilej na ster balonowy swego pomysłu, który nazwał *Aerodromem*.

— **Szczęśliwym dniem** była pod pewnym względem dla miasta Wiednia ostatnia niedziela. Na siedmkróć stotysięczną ludność zmarło tam owego dnia tylko 14 osób, podczas gdy zwykle umiera codziennie osób kilkadziesiąt. Od wielu dziesiątek lat kronika wiedeńska nie zaznaczyła tak pomyślnego w tej mierze dnia. W ogólne daty śmiertelności w Wiedniu ostatnimi czasy dzięki zapewne pięknej jesieni znacznie się zmniejszyły.

— **Strasliwa scena** odegraną została niedawno w biurze pewnego adwokata w Plymouth. Małżeństwo, nazwiskiem Thomas, zeszło się tam w celu ułożenia aktu rozwodowego, przyczem mąż wszczął z żoną sprzeczkę, a uniesiony gniewem zabił ją nożem. Nim zdążył ująć mordercę, Thomas sobie odebrał życie tym samym nożem.

— **Literatura gry w karty.** Nakładem Bernarda Fryderyka Voigta w Weimarze ukazała się książka w przedmiocie gry w karty, mianowicie gry pospolitej w Niemczech, zwanej *Skatspiel*. Osobliwsza monografia.

— **Sprzedaż tytoniu** w pierwszym półroczu roku bieżącego w krajach reprezentowanych w Radzie państwa przyniosła ogółem dochodu 28,054 020 zł. W stosunku do pierwszego półroczu zeszłego roku o 1,074.433 zlr. mniej.

— **Na wybrzeżach** Jutlandy złowiono w tych dniach w morzu flaszkę, która zawierała kartkę z następującym napisem: „Dnia 26. sierpnia 1874. Statek *Aurora* z Calmaru, kapitan Steénsøe. Okręt musiał być opuszczony na morzu Północnem. Niesieni jesteśmy falą w wielkiej łodzi. Jednego majtkę już porwała fala. Jeśli w przeciągu dwunastu godzin nie spotkamy okrętu, któryby nas przyjął, czeka nas taki sam los. Zdajemy się na Boga, Steénsøe.” — Nieszczęśliwi! nie znaleźli widać pomocy, gdyż dotąd nikt z osady okrętu *Aurora* nie wrócił do Calmaru.

NOTATKI LITERACKO-ARTYSTYCZNE.

— **P. Józef Rychter** po długiej niebytności we Lwowie wystąpił znów po raz pierwszy w *Kupcu weneckim*. Rola tę pojął artysta znakomicie a odtworzył po mistrzowsku. Była to postać jakby z jednego kruszcza ulana przeprowadzona konsekwentnie od początku do końca, wykończona w najdelikatniejszych odcieniach. Aktorzy nasi z p. Rychtera powinni brać przykład, jak należy studiować nie tylko ogólne pojęcie roli, lecz i najdrobniejsze szczegóły, jak należy grać i oddziaływać gestykulacją i mimiką wówczas, gdy się nie mówi. Głos, ruchy, całe wzięcie pana R. wybornie odpowiadały charakterowi Shyloka i spływały się w organiczną, harmonijną całość, będącą warunkiem prawdziwego piękna. Gra bowiem istotnie znakomita nie polega na tem, aby aktor wysunął na pierwszy plan kilka efektowych punktów i oddał je z zapalem, na resztę mniej zwracając uwagi, lecz aby równie starannie i umiejętnie, z równą miłością przyłożył się do całej roli,

aby z niej utworzył całość zaokrągloną. Ten właśnie niepospolity i rzadki przymiot cechuje pana Rychtera. Jeśli wszakże chodzi o wymienienie najlepszych chwil, powiemy że sceny po ucieczce córki wypadły może najświetniej. Publiczność też najgoręcej przyjmowała wówczas znakomitego artystę. Wyczekujemy z niecierpliwością tak dalszych jego, jak i p. Ładnowskiego występów, którego powrót do Lwowa tyle byłby pożądanym. Przysiąc trzeba, że obecna dyrekcja dokłada wszelkich starań, aby tylko zadowolić wymagania ogółu.

— **Zatarg teatralny dziennikarski.** Ciekawą ilustracyę stosunków między sceną a prasą w Berlinie jest następujący wypadek, dzięki któremu teatr tamtejszy Fryderyka Wilhelma stoi na wojennej stopie z całem dziennikarstwem stolicy Niemiec. Dyrekcja tej sceny rozesłała do wszystkich redakcyj odezwę z oświadczeniem, że podczas gościnnych występów Wachtla bilety wolnego wstępu dla przedstawicieli prasy nie mają znaczenia. Tylko na pierwsze przedstawienia — tak zdecydowała dyrekcja — gotowa dziennikarskim sprawozdawcom, jeśliby wieczorem osobiście zjawili się u kasy — gotowa, mówię, ofiarować jeden bilet, zamiast jak zwykle dwóch. Rzecz oczywista, że postępek taki obruszył do żywego dziennikarzy. Z tą też pisma, jak *Nord. Allg. Zeitung*, *Vossische Zeit.*, *Börsen-Courier* oświadczyły stanowczo, że odtąd nie będą już wcale przyjmowały biletów od dyrekcji. Nadto wystosowano zbiorowe oświadczenie wszystkich dzienników berlińskich — brakło dwóch tylko podpisów — do dyrekcji, w którym się zrzekają wolnego wstępu.

— **Nowy i to znakomity dramat**, jeśli można wierzyć tamtejszym arystarchom, pojawił się w Warszawie. W obec bezprzykładnej posuchy u nas a nawet za granicą na tem polu nie obojętna to nowina. Domorośli dramaturgowie nasi psują wprawdzie rok rocznie mnogą ilość papieru, czego najlepszym dowodem wysoka cyfra sztuk przysyłanych na wszystkie konkursy, — lecz z tych pretendentów do nieśmiertelności mała, jakżeśmy widzieli pociecha. Z tem żywszem prętem zajęciem chwytamy wiadomość, że w Warszawie narodził się niepospolity utwór dramatyczny, któremu na imię *Wit Szwosz*. Ojcem jego znany zaszczytnie aktor p. Winc. Rapacki; pisany jest wierszem miarowym a liczy jak się godzi, całych pięć aktów. Czytał go p. Rapacki w gronie kilku literatów i krytyków, a sędziowie ci mieli mu jednogodnie (co rzecz rzadka) przyznać znakomite zalety. „W dramacie tym — powiada jedno z pism warszawskich — objawia się talent pierwszorzędny, poparty głębokimi i sumiennymi studjami. Przedstawia on wyborny obraz wieku i poglądów na sztukę w danej epoce i tworzy całość harmonijną i wspaniałą. Jakikolwiek będzie los tej sztuki na scenie, nie wahamy się tu powiedzieć, że w ważnej gałęzi piśmiennictwa naszego, oznacza już ona chwilę postępu, na którą długo i daremnie wyczekiwaliśmy.” Co do nas pragnęlibyśmy serdecznie, aby powyższe słowa nie były czerzą reklamą; mieliśmy jednak i we Lwowie wymowny przykład, jak ostrożnie przyjmować należy kadzidła, palone sztukom w prywatnych kołach czytanych.

Z IZBY SĄDOWEJ.

(Gdzie winowajca?)

(A.) Dzień 23. lipca r. b. dobrze musi być zapisany w pamięci nowiniarzy brukowych, rozpoczął się bowiem sensacyjną wiadomością, krążącą z ust do ust: „W hotelu krakowskim zastrzelił ktoś młodą, prześliczną panienkę”. Do południa dnia tego ułożony już był szkic do romansu, a wieczorem opowiadano sobie wszelkie szczegóły okropnego dramatu, którego widownią był Nr. 32 w hotelu krakowskim a głównym bohaterem jakiś srogi Otello ze wsi.

Było to po godzinie 9 z rana, gdy pod Nr. 32 hotelu krakowskiego sprowadzono najpierw komisarza z dzielnicy czwartej i lekarza miejskiego dr. Antoniego Pawlikowskiego a w krótko potem komisję sądowo-lekarską, złożoną z sędziego p. Litwinowicza i dr. med. Karczka. Oba tym komisjom przedstawiał się widok następujący:

Pod oknem między stolikiem zwyczajnym a nocyem leżała na wznak młoda, przystojna osoba pici żeńskiej, około 18 lat liczyć mogąca, o kruczonych włosach splecionych w dwa warkoczki, o czarnych oczach na wpół otwartych i pici jak śnieg białej.

Pierwszy przystąpił do niej dr. Pawlikowski, ujął za rękę celem zbadania pulsu, podniósł głowę oblana zimną wodą, dostrzegł jeszcze dym dobywający się z ust i nozdrzy,*) i skonstatował, że osoba ta jest już martwą i żadna siła ludzka do życia przywołać jej nie może. Rozpiąwszy kaftaniczek, dostrzegł dr. Pawlikowski na prawej pierśi bliznę zaczerwienioną, pochodzącą widocznie od kuli rewolwerowej, która wszedłszy tym otworem w pierś, ugrzęzła gdzieś wewnątrz. Dr. Pawlikowski, a

*) Doświadczenie lekarskie poucza, że z ran osób, których śmierć nastąpiła w skutek strzału, wybuchu dymu; zauważano niejednokrotnie, że w pierwszej chwili po strzale wydobywa się dym z rany całemi kłębami

następnie komisya sądowo-lekarska znalazła o-bok trupa porozrzucone zapalki, brzytwy, szczo-teczki, mydło, i t. d. a na stoliku nocnym tuż obok trupa stojącym, sześciostrefowy rewolwer z rozbitym w jednej rurce pistonek. Wszyst-kich członków komisji zastanowiła ta okolicz-ność, że rewolwer leżał na stoliku i był lufką skierowany do okna, pod którym leżała głowa trupa. W pokoju nr. 32 i przyległym doń po-koju nr. 33 zamieszkałym przez jednych i tych samych gości, leżały porozrzucone szczątki li-stu podartego a nadto znaleziono popiół z spa-lonego papieru.

Lekarze sądowi, po otwarciu zwłok, orze-kli, iż jedyną i bezpośrednią przyczyną śmierci w niniejszym wypadku był strzał, który padł z znalezionej na stoliku nocnym rewolweru. Le-karze ci wykluczyli dalej całkiem stanowczo możliwość samobójstwa i byli zdania, że strzał z cudzej musiał paść ręki, albowiem w razie samobójstwa musiałaby odzienie i rana zabitej być osmolone z powodu nieznacznego oddalenia, z jakiego samobójcy zazwyczaj do siebie strze-lają; w razie zaś nieostrożności zabitej przy o-glądaniu rewolweru, kula byłaby raczej ugodzi-ła w głowę niż w tę część piersi; nareszcie przewód postrzałowy w razie samobójstwa miałby być kierunek pionowy z przodu ku ple-com, w tym zaś wypadku kula przyszywając prawe skrzydło płuc i idąc przez serce do pra-wego skrzydła płuc, gdzie ugrzęzła, miała kie-runek ukośny; doświadczenie zaś poucza, że samobójcy strzelają zwykle w lewą pierś, gdzie spodziewają się ugodzić w serce. Najważniej-szym argumentem przeciw samobójstwu było, że rewolwer leżał na stoliku a nie ulega naj-mniejszej wątpliwości, że zastrzelona nie mo-gła go sama położyć na to miejsce z tej pro-stej przyczyny, że ugodzona kulą w serce, pa-dła natychmiast bez życia. Za tem ostatniem zdaniem przemawia silnie okoliczność, że na-wet w razie, gdyby zastrzelona mogła była po-łożyć rewolwer po strzale na stolik, otwór luf-ki musiałby być od niej odwrócony a nie ku niej skierowany. Lekarze skonstatowali w koń-cu tę okoliczność, że zastrzelona miała za kilka miesięcy zostać matką.

Dnia 22. lipca r. b. przyjechali do Lwo-wa z Siemianówki w pow. Szczerzeckim pań-stwo Lewandowsky w towarzystwie p. Mie-czyszława Nowakowskiego około godziny 10 w nocy i zajęli przygotowane dla nich dwa poko-je na drugim piętrze w hotelu krakowskim pod l. 32 i 33. Na drugi dzień z rana wy-szedł p. Tytus Lewandowski o godzinie 8mej do cukierni p. Kosteckiego na śniadanie, dokąd żona jego, pani Michalina L. wraz z ku-zyńcem swoim p. Nowakowskim wkrótce miała przyjechać. W istocie najdalej w kwadrans później przyjechała p. Lewandowska z p. No-wakowskim do cukierni Kosteckiego, z kąd wy-szedł p. Lewandowski, wszedł do powozu i po-jechał za rogatką grodecką po meble, które by-ły przeznaczone do nowego pomieszkania, na-jętego przez niego przy placu bernardyńskim pod l. 15, naprzeciw hotelu krakowskiego. Po śniadaniu w cukierni Kosteckiego udał się p. Nowakowski do swoich kuzynów przy ulicy Frenela mieszkających, a pani Michalina Le-wandowska udała się do nowego, właśnie opi-sanego mieszkania przy pl. bernardyńskim l. 15, gdzie jej lokaj, Dmytro Michnowski, 18-letni chłopak pilnował rzeczy, tam już złożo-nych. Potrzebując kluczyków, posłała p. Lewan-dowską Michnowskiego po nie do hotelu kra-kowskiego. Po 15, najdalej 20 minutach wró-cił Michnowski zadyszany, przerażony i zmie-szany, bez kluczyków, lecz z wiadomością, że służąca, piękna Klara Schenkówna, pozo-stawiona w hotelu, już nie żyje. P. Lewandow-ska, przerażona tą wiadomością udała się w tej chwi-li do hotelu, (wyprzedzona przez Michnowskie-go, który po drodze do hotelu zabrał syna p. Lewandowskiej Maryana) i przechodząc koło portjera hotelowego p. Wiktora Lercha, rzekła mu, że jej służąca, Klara, zemdlą, czy „coś innego jej się stać miało“. Portyer kazał jej udać kelnerowi pokojowemu Dawidowi Alberto-wi na drugie piętro pod nr. 32 i 33, zdjęty jednakowoż ciekawością udał się także sam na górę. Przybywszy pod nr. 32 zastały powyżej wymienione osoby i Klarę Schenkównę, nieży-wą, leżącą pod oknem w pozycji powyżej o-pisanej.

Samobójstwo zostało stanowczo wykluczo-ne, zachodziło tedy pytanie, kto był sprawcą tego czynu?

Zaraz w pierwszej chwili padło podejrze-nie na Dmytra Michnowskiego; posłuchajmy więc, jak to podejrzenie usprawiedliwia oskar-żenie osnute na podstawie dochodzenia sędzie-go śledczego:

Służba hotelowa stwierdziła, że podczas tego wypadku, który wydarzył się musiał pomiędzy godziną 8 1/4 a 8 3/4 nikogo prócz Mi-chnowskiego nie było na drugim piętrze a por-tyer, Wiktor Lerch dokładnie sobie przypomina, że gdy doszła go wiadomość o śmierci Klary Schenkówny, klucze od wszystkich stancji z drugiego piętra miał u siebie i że widział pod-tenczas Michnowskiego biegnącego po wodę i wracającego z nią spiesząc, że jednak w ten-gzas o zemdleńiu ani o śmierci Klary nie nie

wspominał, czegoby pewnie uczynić nie zanied-bał. Gdyby był wolny od wszelkiej winy. Dalej, wydaje się podejrzanem całe postępowanie Mi-chnowskiego po owym wypadku. Gdy bowiem inni, jakkolwiek poruszeni nagłą śmiercią Klar-y Schenkówny, zachowywali się spokojnie, Michnowski drżał na całym ciecie, i z początku ledwie słowo mógł przemówić, wreszcie okazy-wał przestach i niepokój, którego innym spo-sobem wytłumaczyć nie można, jak obawą, a-żeby nie wykryto sprawcy tego czynu. Mimo to nie patrał on nad sobą zapanować, bo bie-gał po pokoju, bił pięściami po głowie, płakał, i powtarzał ciągle: „Pannuccio, moja pan-nuccio“.

Z tego okazuje się, powiada oskarżenie, że Michnowski, przyszedłszy do hotelu po klu-cze, obaczył leżący w futerale rewolwer, wyjął go, zaczął mu się przypatrywać, i tak nieo-strożnie z nim się obchodził, że broń wypadła, a strzał ugodził Klarę zajętą przewlekaniem poduszki.

C. k. prokuratora państwa oskarża te-dy Dmytra Michnowskiego o występki przeciw-ko bezpieczeństwu życia z §. 335 ust. kar.

Dmytro Michnowski, 18-letni chło-pak wiejski w służbie u pp. Lewandowskich zostający, zawezwany do tłumaczenia się tak na miejscu czynu, jako też następnie w śledz-twie przedwstępem, niemniej też przy rozpra-wie głównej, która dnia 6. b. m. odbyła się w lwowskim sądzie kryminalnym, zaprzecza sta-nowczo, jakoby był sprawcą tego czynu. Broni się jasno i stanowczo, w sposób nastę-pujący:

— Przyszedłem do hotelu po klucze; za-stałem drzwi od pokoju (nr. 32) otwarte, a w pokoju leżała panna Klara, na ziemi. Nie wie-dząc co się stało, zapytałem: „A pannuccio co zrobiła?“ Gdy na to nie otrzymałem odpowie-dzi, zbliżyłem się do p. Klary, dotknąłem się jej ręką i poczułem, że jest zimna; porwałem tedy karafkę i wylałem trochę wody na twarz. Przy nachyleniu się, wypadła mi cygarniczka z kieszeni i zapalki; rewolweru nie miałem w rękach i w ogóle nie wiedziałem, co się stało. Przerażony jednak tym wypadkiem, pospieszy-łem do pani, i dałem znać, że panna Klara zemdlą, czy umarła. Po wodę z karafką nie-chodziłem wcale. Przestraszony nie byłem, lecz przerażony tym wypadkiem.

Świadek, p. Maryan Lewandowski, syn pp. Lewandowskich, 16-letni młodzien-czyszcujący do gimnazjum we Lwowie, widział, jak Dmytro biegł po schodach w kamienicy l. 15 przy placu bernardyńskim, i był bardzo zmieszany, następnie, gdy wybiegł z tej kamie-nicy, trząsł się na całym ciecie tak, że nie był w stanie zapalić zapalki.

Świadek, p. Michalina Lewandow-ska, matka p. Maryana, służbodawczyni za-strzelonej Klary Schenkówny i Dmytra Mi-chnowskiego zeznała:

— Posłałam Dmytra po kluczyki do ho-telu. Po kwadransie lub 20 minutach przy-biegł bez kluczyków, zmieszany i przerażony, i doniósł mi, że Klara już nie żyje. Kazałam mu nie robić hałasu, ażeby nie było zbiegowi-ska. Klara była to osoba lekka. Wyjeżdżając z Siemianówki zauważałam, że Klara bardzo niechętnie jedzie do Lwowa. Mówiła mi Klara, że ma we Lwowie jakiegoś kawalera z któ-rym nie chciała się zobaczyć. I w rzeczy samej, przyjechawszy do Lwowa, na dworcu ko-lejowym zauważałam, że Klara zasłania się przed kimś parasolką; mówiła mi, że zasła-nia się tak przed swoim kawalerem. Nie przypuszczam, ażeby Klara sama się zastrze-liła, była to bowiem dziewczyna młoda zdro-wa, pełna życia, wesola i figlarna. Dmytro kardzo ją lubił; być może, że dla tego był tak zainformowany...

Jest on zresztą bardzo uczuciowy; przed-rokiem bowiem, podczas grasowania cholery w Siemianówce zniknął był gdzieś rzadca; wów-czas Dmytro w zupełnie ten sam sposób był zaniepokojony.

Świadek, dr. Pawlikowski, lwowski lekarz miejski, potwierdził szczegóły na wste-pie podane a odnoszące się do znalezionej wlo-ki Klary Schenkówny w pokoju nr. 32 w hotelu krakowskim, a świadek p. Mieczysław Nowa-kowski potwierdził, że dniem przedtem przy-wiózł z Siemianówki rewolwer, którym Klara została w dniu następnym zastrzeloną; nakoniec świadek Wiktor Lerch, portyer w hotelu kra-kowskim zeznał pod przysięgą, że Michnowski w tym czasie, w którym prawdopodobnie Klara została zastrzeloną, biegł z karafką po wo-dę, o czem znowu Michnowski wiedzieć nie chce.

C. k. prokuratora, zastąpiona przez dr. Leżańskiego, utrzymywała w mocy oskar-żenie, wskazując, że nie kto inny, tylko Mi-chnowski mógł zastrzelić Klarę.

Obronca dr. Śmiałkowski skierował uwagę Sądu na owego nieznanego i tajemnicze-go „kawalera“, przed którym, według zeznań p. Lewandowskiej — kryła się Klara, na owe tajemnicze listy znalezione w pokojach a któ-rych znaczenie nie mogło być wyjaśnionem, wreszcie na to, że przeciw Dmytrovi M. nie ma poszlaków prawnych w dostatecznej ilości.

C. k. Sąd złożony z p. Nikischa, jako przewodniczącego i pp. Budzynow-skiego, Schätzla i Poźniaka jako asse-sorów orzekł, iż Dmytro Michaowski nie jest winny wykroczenia z §. 335 ust. kar. albowiem nie jest tu dostatecznie wy-kluczona możliwość samobójstwa, tudzież moż-ność, że ktoś inny zastrzelił Klarę Schenkównę. Zachodzi tedy pytanie: „Gdzie winowajca?“

GOSPODARSTWO I HANDEL.

Stan austr. banku narodowego.
Z dniem 30. września 1874.

Stan czynny.	zł.
Wybite złoto i sztaby	143,598.387
Weksle na miasta zagraniczne	4,477.281
Eskontowane weksle i efekta	
w Wiedniu	59,287.158 zł.
Eskontowane	
w filiach	62,979.774 122 266.932
Pożyczki za poręką	
w Wiedniu	13,300.300
W zakładach filial-nych	22,326.700 35,627.000
Obligacje państwa, należące do banku	7,109.382
Przywilej banku	80,000.000
Pożyczka hipotekarna	85,887.878
Giełdowo zakupione listy za-stawne banku narodowego	5,094.508
Efekt funduszu rezerwowego	4,284.095
Efekt funduszu pensyi	2,286.402
Gmachy w Wiedniu i Peszcie i inwentarze	2,802.934
Salda bieżących rachunków	129.357
Razem	493,564.140

Stan bierny.	zł.
Fundusz banku	90,000.000
Fundusz rezerwow	18,000.000
Obieg banknotów	294,148.720
Niepodniesione zwroty kapitałów	96.255
Przeznaczone do ściągnięcia asy-gnacye banku	2,500.536
Należitości z żirów	368.458
Niepodniesione dywidendy	202.434
Listy zastawne w obiegu	85,663.465
Wylosowane nie ściągnięte je-szcze listy zastawne	197.650
Nie podniesione procenta listów za-stawnych	100.145
Fundusz pensyi	2,286.476
Razem	493,564.140

OSTATNIA POCZTA.

Hr. Jan Wilczek złożył d. 6 b. m. w ręce Najj. Pana, przysięgę, jako tajny radca.

Sejm bukowiński przyjął w drugim i trzecim czytaniu przedłożenie dotyczące zmiany krajowej ordynacyi wybor-czej. Nowa ordynacya wyborcza dzieli o-kregi wyborcze podług podziału terytoryal-nego kraju, dozwala wyborcom z miast i gmin wiejskich wnosić reklamacye przeciw listie wyborców i pod względem prawa wy-borczego stawia na równi ordynacye gmin-ne dla miast z ordynacyami gminnymi dla gmin wiejskich. Nowa ordynacya wyborcza zawiera dalej postanowienie, że osoby, któ-rych mandat uznany został za stracony, tracą również czynne i bierne prawo wy-borcze na lat trzy. Tenże sam sejm przy-jął następnie ustawę polną, dalej, usta-wę o uregulowaniu i zarządzie tudzież o urządzaniu szpitalów pu-blicznych; w końcu uchwalił ten sejm wezwać rząd do pomnożenia posad le-karów powiatowych i weteryna-rzów.

Sejm styryjski odrzucił przedło-żenie rządowe o organizacyi służby zdrowia w gminach.

Sejm dalmatyński musiał być d. 6. b. m. odroczony, ponieważ wskutek udzie-lenia urlopu kilku posłom z większości z powodu winobrania, jak również wskutek nieobecności posłów z mniejszości, było tyl-ko 21 posłów obecnych.

Z Petersburga dowiaduje się *Wiener Abendpost*: „Cesarzowa rosyjska prze-jedźdź będzie do Anglii przez terytorium austriackie. Cesarzowa zamierza d. 15. b. m. wyruszyć z Odessy przez Lwów do Wrocławia gdzie ma przenocować. Z Wro-cławia wyruszy cesarzowa w dalszą po-dróż przez Berlin do Calais. Tam oczekuje już przybycia cesarzowej parowiec „Stan-darte“, który ma ją zawieść do Dover. Z Anglii wyjedzie cesarzowa do Rzymu, gdzie zabawi kilka miesięcy.“

Porządek dzienny dzisiejszego (14) posiedzenia sejmowego: 1) Pierwsze czytanie przedłożenia Wydziału krajowego i rachunków krajowej Rady szkolnej o uży-ciu kwoty 150.000 złr. z funduszu krajowego

na cele szkolne, sprawozdawca p. Pietruski. 2) Drugie czytanie wniosku posła Hoszarda co do jaśniejszego skreślenia obowiązku po-wiatów, względem funduszy szkolnych okrę-gowych, sprawozd. dr. Czerkawski. 3) Dru-gie czytanie wniosku posła Erazma Wolań-skiego w przedmiocie zmiany ustawy pań-stwowej z 29. czerwca o powstrzymaniu i stłumieniu zarazy księgosuzu, sprawozd. poseł Agopsowicz. 4) Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyach a) Leonard Wiśniew-ski dzierżawca myt krajowych o opuszczenie czynszu dzierżawnego lub o zwolnienie z dalszej dzierżawy; b) Rada szkolna Między-brodzie, powiat Biela, o zapomogę dla szkoły miejscowej z funduszy szkolnych; c) Rada gminna Radymno, o udzielenie sub-wencyi zwrotnej w kwocie 5009 zlr. na szkołę; d) Tryby petycje o veniam studio-rum. 5) Sprawozdanie Wydziału krajowego, o udzielenie prawa do poboru myt, spra-wozdawca poseł hr. Badeni.

Marszałek sejmu czeskiego od-czytał pismo namiestnictwa, tyczące się rozporządzenia cesarskiego, mocą którego sejm czeski ma być zamknięty d. 15. b. m. poczem przyjęty został jednomyślnie wniosek marszałka, ażeby oświadczenie 77 deputo-wanych czeskich zawierające znane powody wstrzymania się ich od udziału w sejmie, nie uważać jako usprawiedliwienie, lecz de-deputowanych tych uznać za pozbawionych mandatów.

W sprawie uwięzienia hr. Arnima, pisze organ ks. Bismarcka, *Nordd. Allg. Ztg.* „Po przybyciu księcia Hohenlohe, następcy hr. Arnima do Paryża, okazało się zaraz, że archiwum ambasady jest niekompletne, a po dokładniejszym zbadaniu wyszedł na jaw brak znacznej ilości dokumentów wielkiej wagi politycznej. Na kilkakrotne upomnienia odesłał hr. Arnim przez trzecią osobę małą część tych dokumentów ministerstwu spraw zagranicznych, co do reszty oświadczył, że nie wie o jej istnieniu i uważa takowe za swoją własność prywatną. Większą część brakujących (entremet) dokumentów za-trzymał przeto hr. Arnim u siebie i nie zwracał żadnej uwagi na wezwania minister-stwa spraw zagranicznych, upominające go do ich zwroczenia. Wobec tego stanu rzeczy, nie pozostawało nic innego jak zawezwać pomocy sądu, który na podstawie zebranego materiału uchwalił rozpocząć śledztwo karne. Rewizya i tymczasowe uwięzienie były natu-ralnem następstwem tej uchwały.“

O wspomnianych w *Kreuz Zeitung*. li-stach prywatnych, mianowicie takich, które miały uzasadniać pretensye cywilno prawne, nie było nawet mowy przy rewizyi i aresztowaniu.

Mówią, że nakaz uwięzienia hr. Arni-ma wydany został dopiero po kilkakrotnych naradach ministerstwa, przy których był obecnym nadprokurator Tessenendorf.

Sąd obwodowy poznański ska-zał biskupa Janiszewskiego za bez-prawne udzielanie Sakramentu bierzmowania na 6 miesięczne więzienie.

Echo of Parlament zaprzecza wiado-mości, że ks. Northumberland przeszedł na łono kościoła katolickiego.

Pogłoska o zamiarze królowej matki bawarskiej przejścia na katolicyzm, po-twierdza się. Ceremonia przejścia odbyć się ma w dniu urodzin królowej 15. b. m. w ko-ściele w Berchtesgaden pod Hohenschwangau.

W Northampton przy wyborach kon-servatysty Merewethera do parlamentu zaszły zaburzenia. Radykalni szturmowali do domów, znieważyli wiele osób. We-zwano wojsko, albowiem policya nie ma dość siły.

W Brighthon zebrał się 6. b. m. kon-gres kościelny. Przewodniczący biskup Chi-chester zowie starokatolicyzm początkiem reformacyi w kościele katolickim. Wyraża nadzieję, że kongres zdobędzie sobie sym-patyę oświeconych katolików. Biskup Winche-ster i dziekan Chester mieli wykłady o starokatolicyzmie.

Francuski okręt wojenny „Orenoque“ miał odpłynąć przedwczoraj o godzinie 6tej wieczorem. Załoga okrętu otrzymała rozkaz urzędowania swych interesów na lądzie, za-broniono jej już udawać się do Rzymu.

Telegramy Gazety Lwowskiej.

Hendaye, 7. października. Dzien-nik *Cuartel Real* donosi pod dniem 6. października: Don Carlos zdrów i stoi na czele armii. Dorregaray otrzymał urlop dla poratowania zdrowia.

Odpowiedz. redaktor: Władysław Łoziński.

(3446 2—3) **E d y k t.**

L. 12.678. C. k. sąd powiatowy w Tarnowie niniejszem ogłasza, że w drodze dalszej egzekucji prawomocnego notaryalnego skryptu dłużnego z dnia 13. Listopada 1871 celem zaspokojenia pretensji Markusa Singera jako cesonaryusza Dawida Rauscha w kwocie 80 zlr. w. a. wraz z kosztami egzekucyjnymi 2 zlr. 17 ct., 3 zlr. 87 ct. i 4 zlr. 52 ct. w. a. dawniej, a w kwocie 3 zlr. 81 ct. w. a. obecnie przyznanemi, zezwala się na przymusową sprzedaż realności Nr. 34/33 w Pogórskiej Woli położonej, ciała tabularnego nie stanowiącej, a dłużnika Jędrzeja Kapustki własnej, protokołem do praes. 26. Marca 1870, uchwałą z dnia 27. Marca 1870 l. 3269, przyjętym, na rzecz c. k. uprzyw. Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie zastawniczo opisanej i oszacowanej, i na rzecz powyższej pretensji nadzającej i nadoszacowanej, jednak z wyłączeniem kawałka gruntu pozewem wyłączaającym Kąmierzka Kary de praes. 23. Maja 1875 l. 9783 objętego z dwóch kawałków po 20 i 22 zagony, razem 42 zagonów składającego się, graniczącego od wschodu z gruntem Jana Czelusnika, od zachodu z gruntem Stanisława Kary, od północy zresztą gruntu pod Nr. 34/33 w Pogórskiej Woli, a od południa z gruntem Jakóba Stawarza i Tomasza Nowaka, wyznaczając oraz w tym celu trzy terminy, a mianowicie na dzień 27. Października, 24. Listopada i 29. Grudnia 1874, na których to terminach sprzedaż licytacyjna zawsze o godzinie 10. rano w tutejszym gmachu sądowym pod następującymi warunkami się odbędzie.

1. Realność ta sprzedana będzie na powyższych dwóch terminach tylko za lub powyżej ceny szacunkowej, zaś na trzecim terminie i poniżej ceny szacunkowej najwięcej ofiarującemu, ustanawiając cenę wywołania cenę szacunkową 1060 zł. w. a.
 2. Każdy chcąc kupna mający winien będzie przed rozpoczęciem licytacji 100% wadium w kwocie 106 zł. w. a., gotówką do rąk komisji licytacyjnej złożyć, które to wadium najwięcej ofiarującemu w cenę kupna wliczone, zaś innym licytantom po ukończeniu rozprawy zwrócone będzie.
- Resztę warunków i akta zajęcia i oszacowania przejrzeć można w tutejszemu sądowej registraturze.
- Tarnów dnia 25. września 1874.

(3439 2—3) **E d y k t.**

L. 5249. C. k. Kossowski Sąd powiatowy podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, iż w celu zaspokojenia kapitału 150 zł. w. a. z odsetkami po 12/00 od 18. Października 1871 aż do rzeczywistej zapłaty bieżącymi, tudzież dalszym 3/00 odsetkami od kwoty w należytym czasie nie uiszczonych, na zaspokojenie kosztów w kwocie 5 zł. 82 ct. w. a., już poprzednio przysądzonych i tusąd. prawomocnym nakazem płatniczym z dnia 14. Grudnia 1873 do l. 11206 przez uprz. zakład kred. włościański wywalczonego na dniu 20. Października, 10. Listopada i 24. Listopada 1874 każdą razą o 10tej godzinie przed połud. w gmachu tusądowym odbędzie się publiczna sprzedaż realności pod l. kons. 79 położonej, Semenowi Kiszak własnej, ze wszystkimi do tej realności należącymi w protokole zastawnego opisu z dnia 13. Czerwca 1871 opisanymi gruntami i innemi przynależnościami a to: przy pierwszym i drugim terminie li za lub wyżej ceny szacunkowej a przy ostatnim terminie za jakąkolwiek cenę, o czym też chęć mających kupienia z tem dołożeniem zawiadamia, że każdy z nich obowiązany kwotę 40 zł. jako 10/00 wadium ceny wywołania do rąk delegowanego komisarza złożyć — i że szczegółowe warunki tej sprzedaży jako też akt zastawniczego opisanie i ocenienia sprzedaż się mającej realności w tusąd. registraturze a wykaz zaległości podatkowych w tutejszym urzędzie podatkowym przejrzany być może.

C. k. Sąd powiatowy
Kossów dnia 31. Sierpnia 1874.

(3493 2—3) **Rundmachung.**

L. 41.927. In Folge Erlaßes des f. f. Finanz-Ministeriums vom 9. September 1874 Z. 24.394 wird die tarifmäßige Einhebung der Linien-Verkehrssteuer und der betreffenden Gemeinde-Zuschläge, dann der mit der Linien-Verkehrssteuer zusammenhängenden Gebühren, ferner des Molbauzölles, der städtischen Pflastermaut und der ärarischen Wegmaut in der geschlossenen Landes-Hauptstadt Prag auf die Dauer vom 1. Jänner 1875 bis letzten December 1877 im Wege der öffentlichen Versteigerung am 14. October 1874 vereint verpachtet werden.

Der Gesamt-Ausrufspreis als einjähriger Pachtschilling beträgt 1,372.000 fl., d. i.: Eine Million Dreihundert Siebzig Zwei Tausend Gulden öst. W.

Die näheren Bedingungen können bei der Finanz-Landes-Direction in Lemberg eingesehen werden.

Lemberg am 2. October 1874

(3466 3—3) **E d y k t.**

L. 5460. C. k. Sąd powiatowy w Kętach podaje do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia należności Stanisławowi Kojdrowi od Franciszka Szlagora przypadającej w ilości 20 zł. z pn. dozwoloną została publiczna sprzedaż realności w Ozańcu pod l. k. 81 położonej Franciszka Szlagora własnej, i że licytacja ta odbędzie się w c. k. Sądzie powiatowym w Kętach w 3 terminach, a mianowicie w dniu 2. Listopada 1874, w dniu 16. Listopada i w dniu 30. Listopada 1874 każdą razą o godzinie 10. zrana.

Cenę wywołania stanowi suma 418 zł. w. a. Protokół zastawniczego opisanie i protokół oszacowania tudzież warunki licytacji przejrzyć można w registraturze sądowej, a wykaz podatków w c. k. urzędzie podatkowym w Białej.

Dla wszystkich interesowanych z imienia i nazwiska tudzież z miejsca pobytu niewiadomych, którzyby jakiekolwiek prawa do sprzedaż się mającej realności uzyskali ustanowionym został kuratorem Dr. Jan Markel w Kętach, o czym się wszystkich tych niewiadomych niniejszym edyktem zawiadamia.

Kęty dnia 1. Sierpnia 1874.

(3437 3—3) **G d i f t.**

3. 8054. Vom f. f. Bezirksgericht zu Kołomyja wird bekannt gemacht, daß zur Einbringung des Restbetrages per 1 fl. 22 fr. 6. B. sammt Zinsen von 2 fr. 6. B. vom Guben höchstlich vom 3. Jänner 1872 vom Kapitale pr. 6 fl. 93 fr. 6. B. der Exekutionskosten pr. 1 fl. 12 fr., 1 fl. 92 fr., 1 fl. 34 fr., 1 fl. 84. fr. 1 fl. 6. B. und der gegenwärtigen Kosten pr. 2 fl. 62 fr. 6. B. die exekutive Feilbietung der, dem Schuldner Anton Białoskórski gehörigen, feinen Tabularförper bildenden Realität sub Nr. 593, Nadwórnaer Vorstadt in Kołomyja nach den beigebrachten Lizitationsbedingungen bewilligt; zur Vornahme derselben werden drei Termine: auf den 22. October 1874 den 18. November 1874 und den 23. Dezember 1874, jedesmal um 10 Uhr AM. mit dem Beifolge bestimmt, das diese Realität bei den ersten zwei Terminen nur über, oder um den Schätzungswert pr. 585 fl. 20 fr. hingegen beim dritten Termine auch unter dem Schätzungswerte wird veräußert werden.

Woju die Kaufslustigen mit dem eingeladen werden, daß das Protokoll der pfandweisen Beschreibung und Schätzung, so wie die Lizitationsbedingungen in der Registratur eingesehen werden können.

K. f. Bezirksgericht
Kołomyja am 20. September 1874.

(3432 3—3) **Ogłoszenie konkursu.**

L. 19441. Celem nadania czterech stypendyów z fundacyi imienia J. E. J. W. Agenora hr. Gołuchowskiego, ogłasza się niniejszem konkurs.

Takowe przeznaczone są dla ubogich w Galicyi urodzonych młodzieńców, a w szczególności:

- a) jedno o rocznych 300 zł. dla młodzieńca oddającego się nauce sztuk pięknych;
 - b) dwa po 200 zł. rocznie, dla uczniów krajowych szkół gimnazjalnych, uniwersyteckich, realnych lub technicznych, wreszcie
 - c) jednorocznych 200 zł. dla ucznia krajowej szkoły gospodarstwa wiejskiego.
- Trzy ostatnie stypendya nadane będą aż do ukończenia nauk, pierwsze zaś na przeciąg lat czterech.

Kandydaci winni wnieść podania swoje za pośrednictwem zakładu, do którego na nauki uczęszczają, do Wydziału krajowego, a to najdalej do 15. Listopada r. b. i załączyć metrykę chrztu, świadectwo ubóstwa, tudzież dowody dotychczasowych postępów w naukach, którym się oddają.

Prawo nadawania stypendyów służy J. E. J. W. Agenorowi hr. Gołuchowskiemu.

Stypendya wypłacane będą w półrocznych równych ratach z dołu; stypendysta jednak oddający się nauce sztuk pięknych, któryby dla dalszego kształcenia się, miał zamiar wyjechać za granicę, otrzyma na żądanie, w pierwszym roku na rachunek stypendyum 100 zł. z góry, resztę zaś (200 zł.) w dwóch półrocznych ratach.

Z Wydziału krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi, i W. Ks. Krakowskiego

We Lwowie 25. Września 1874.

(3454 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 1314/R. s. o. Niniejszem rozpisuje się konkurs na następujące posady nauczycieli:

1. w Tarnowie przy szkole etatowej o 4 nauczycielach:

- a) posada nauczyciela starszego kierującego szkołą etatową z płacą roczną 500 zł., za kierownictwo szkoły 100 zł. tudzież wolne pomieszkanie.
- b) posada nauczyciela z płacą roczną 500 zł.
- c) posada młodszego nauczyciela z płacą roczną 300 zł.
- d) posada młodszego nauczyciela z płacą roczną 300 zł.

Prezentuje miejscowa Rada szkolna.

2. w Rzędzinie, powiat Tarnów, posada nauczyciela z płacą roczną 300 zł.

Prezentuje miejscowa Rada szkolna.

Podania na powyższe posady opatrzone

w potrzebne załączniki należy wnieść na ręce Rady szkolnej okręgowej w Tarnowie najdalej do 31. Października 1874.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnów dnia 3. Października 1874.

L. 11.108.

W y k a z

(3440 3—3)

wydzierżawić się mającego podatku konsumcyjnego w poszczególnionych okręgach dzierżawnych wraz z przynależnymi miejscowościami za czas od 1. Stycznia 1875 do końca Grudnia 1875 z prawem przedłużenia tej dzierżawy milcząco lub bezwarunkowo na dalsze 2 lata t. j. do końca Grudnia 1877 tylko od wyszynku wódki w okręgu brodzkim z prawem wypowiedzenia w pierwszym lub drugim roku.

Okręg dzierżawny	Podatek konsumcyjny pobiera się ma wedle taryfy	Do wydzierżawienia podatek konsumcyjny od	Cena wywołania czyli roczny czynsz		Wadium ma być złożone w kwocie		Dzień, miesiąc i rok, w którym licytacja odbywać się będzie	Władza i miejsce gdzie licytacja odbywać się będzie
			złr.	ct.	złr.	ct.		
Brody	I i III	mięsa	20231	17	2024	—	19. Października 1874	w c. k. powiatowej Dyrekcyi Skarbu w Brodach
		wina	850	—	85	—		
		wyszynku wódki i gorących napojów	29000	—	2900	—	20. Października 1874	
Radziechów	III.	mięsa	844	88	85	—	21. Października 1874	dtto.
Załośce	III.	mięsa	2396	34	240	—	22. Października 1874	dtto.
Gologóry	III.	mięsa	1157	—	115	—	21. Października 1874	dtto.
Pomorzany	III.	mięsa	872	50	88	—	21. Października 1874	dtto.

Brody 21. Września 1874.

(3441 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 22069. Należność jezdną ustanowiono na 4ty kwartał 1874 według dawniejszych obwodów za jednego konia i 2 mile jak następuje:

	dla ekstra poczt	dla zwykłych poczt
1) w brzeżańskim, czortkowskim, kołomyjskim, samborskim, stanisławowskim, stryjskim, złoczowskim i żółkiewskim	1 62	1 35
2) w krakowskim i sandeckim	1 81	1 51
3) w lwowskim, przemyskim, rzeszowskim, sanockim i tarnowskim	1 72	1 44
4) w tarnopolskim	1 52	1 27
5) w wadowickim	1 96	1 64

Poczetne pocztyliona wynosi 50 cent. od konia i dwóch mil przy ekstra pocztach, należność zaś za powóz kryty połowę a za otwarty czwartą część należności jezdnej.

Należność za smarowanie zostaje niezmienną.

Co się niniejszem do powszechnej wiadomości podaje.

Z c. k. Dyrekcyi poczt
Lwów dnia 1. Października 1874.

(3464 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 22.466. W przypuszczeniu potwierdzenia ze strony wysokiego c. k. Ministerstwa handlu rozszerza się począwszy od dnia dzisiejszego działanie urzędu pocztowego w Zegiestowie na czas pory zimowej i połączy się ta poczta aż do dalszego zarządzenia za pomocą codziennych jazd posłańczych z urzędem pocztowym w Muszynie.

Te jazdy posłańcze mają obiegać: z Zegiestowa o IX. godz. — m. przedpoł. w Muszynie " X. " 40

Przyłącza się w Muszynie do jazdy posłańczej do Nowego Sącza.

z Muszyny o 1 godz. 50 m. popołudniu.

w Zegiestowie o 3 godz. 30 m.

Odechodzi z Muszyny po przybyciu jazdy posłańczej z Nowego Sącza.

Co się niniejszem podaje do publicznej wiadomości.

Lwów dnia 2. Października 1874.

Rundmachung.

3. 22.069. Die Rittgebühr für das 4te Quartal 1874 wurde für ein Pferd und zwei Meilen nach den früher bestandenen Kreifen nachfolgende festgesetzt:

	für Extra-posten	für gewöhnliche Posten
1) im Brzezaner, Czortkower, Kolomea'er, Samborer, Stanislawer Stryjer, Zloczower und Zolkiewer	1 62	1 35
2) im Krakauer und Sandecer	1 81	1 51
3) im Lemberger, Przemysler, Rzeszower, Sanoker und Tarnower	1 72	1 44
4) im Tarnopoler	1 52	1 27
5) im Wadowicer	1 96	1 64

Das Postillionstrinfgeld beträgt 50 fr. von einem Pferde und zwei Meilen bei Extra-posten aber die Gebühr für einen gedeckten Wagen die Hälfte und für einen offenen den vierten Theil der Rittgebühr.

Die Schmiergebühr bleibt unverändert.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

K. f. Post-Direction
Lemberg, am 1. October 1874.

Rundmachung.

3. 22.466. In der Voraussetzung der Genehmigung des hohen Handelsministeriums wird vom heutigen Tage die Wirksamkeit des Postamtes in Zegiestów für die Winterzeit ausgedehnt und daselbe bis auf Weiteres mittelst täglichen Botenfahrten mit dem Postamte in Muszyna verbunden.

Die Botenfahrten haben zu verkehren: Von Zegiestów um IX Uhr — M. Vormittags in Muszyna " X " 40

Inführt in Muszyna zu den Botenfahrt nach Neu-Sandec.

Von Muszyna um 1 Uhr 50 M. Nachmittag in Zegiestów " 3 " 30

Geht ab von Muszyna nach der Ankunft der Botenfahrt aus Neu-Sandec.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Lemberg, am 2. October 1874.

(3412 3—3) **E d y k t.**

R. 24456. Bom f. f. Landesgerichte in Krakau wird mittelst gegenwärtigen Edictes bekannt gegeben, es habe wieder die Firma: Banf und Wechselgeschäft Franz Eckert in Brünn und Hr. Dawid Gross gewesenen Inhaber eines Agenturgeschäftes in Krakau vom Hr. Jakób Pflaumhoff eine Klage de praes 19. August 1874 R. 24456 wegen Herausgabe eines Looses des 1860 Staatslotterieleihens oder Zahlung des Wertes eingebracht worüber der Termin zur Erstattung der Einrede auf 60 Tage anberaumt worden ist.

Da der Aufenthaltsort des Zweitbedangten unbekannt ist, so hat das f. f. Landesgericht demselben den Hr. Advokaten Dr. Hajdukiewicz zum Curator bestellt, mit welchem die angebrachte Rechtsache nach der für Galizien vorgeschriebenen Gerichtsordnung verhandelt wird. Durch dieses Edict wird demnach Belanger erinnert, entweder selbst zu erscheinen und sich einen Sachwalter zu wählen und diesen dem Gerichte anzuzeigen oder dem bestellten Rechtsvertreter die erforderlichen Befehle mitzutheilen, überhaupt die zur Vertbeidigung dienlichen Rechtsmittel zu ergreifen widrigenfalls er sich die aus der Verabstimmung entstehenden Folgen selbst beizumessen haben wird.

Krakau am 18. September 1874

(3414 3—3) **E d y k t.**

L. 18372. C. k. Sąd deleg. miejski w Krakowie ogłasza, że celem zaspokojenia sumy 72 zł. jako pierwszeństwa raty 1. Sierpnia 1873 płatnej 90% zwłoki od 1. Sierpnia do 31. Sierpnia 1873 w s. 54 kr. — kapitału pozostałego do spłacenia w s. 1181 zł. 15 ct. w. a. kwoty 1 zł. 25 ct. za niedobór opłat notaryalnych, wreszcie kosztów tego podania w s. 11 zł. 11 ct. w. a. Galicyjskiemu Zakładowi Kredytowemu Ziemskiemu należnych, przedsięwziętą zostanie egzekucyjna publiczna sprzedaż realności włościańskiej pod L. 41 w Węgrzcach położonej Jana Wolnickiego własnej ze wszystkimi do tej realności należąciami w protokole zastawniczego opisanego do L. 12227/73 wyszczególnionymi gruntami i innymi przynależnościami w trzech terminach a to: dnia 29. Października, 26. Listopada i 17. Grudnia 1874 o godzinie 10tej w tutejszym Sądzie pod następującymi warunkami:

Cenę wywołania realności włościańskiej pod L. 41 w Węgrzcach w powiecie Krakowskim położonej stanowi wartość tejże przy udzieleniu pożyczki przyjętą w sumie austr. wal. złr. 2400. W pierwszym i drugim terminie realność ta tylko za cenę wywołania lub powyżej tejże, zaś na trzecim terminie także poniżej ceny wywołania, jednakże nie niżej jak za w. a. złr. 1320 sprzedana zostanie.

Każdy przystępujący do licytacji winien przed rozpoczęciem tejże złożyć jako zadatek (wadium) na zabezpieczenie ściślego wypełnienia wszystkich warunków licytacji dziesiątą część ceny wywołania, mianowicie okrągłą kwotę a. w złr. 240, bądź w gotówce lub książeczkach kas wkladkowych Galicyjskiego Zakładu Kredytowego Ziemskiego lub Tarnowskiej filii tegoż Zakładu, bądź w listach zastawnych lub 70% listach dłużnych tegoż Zakładu lub w innych takich papierach wartościowych z kuponami i z talonami, które według obowiązujących ustaw używane być mogą do lokacji funduszów sierot, według kursu uwidocznionego w „Gazecie Lwowskiej“ z dnia licytacji poprzedzającego jednak nie wyżej imiennej wartości. Nabywca nie składający zadatku w gotówce lub w książeczkach wspomnianych kas wkladkowych, najpóźniej w przeciągu 8 dni winien jest zamienić papiery wartościowe na gotówkę; zadatek złożony w gotówce lub w książeczkach wspomnianych kas wkladkowych nabywcy w cenę kupna wliczony, innym zaś licytującym po ukończeniu licytacji zwrócony zostanie.

Nabywca obowiązany będzie połowę ceny kupna wliczając w nią zadatek, stosownie do poprzedzającego warunku, zaraz po ukończonej licytacji złożyć do rąk komisji licytacyjnej, drugą zaś połowę do depozytu sądowego najpóźniej w 3 dni po prawomocnem sądownym zatwierdzeniu aktu licytacyjnego. Resztę warunków można w registraturze sądowej lub na terminie przejrzeć.

Kraków dnia 7. Września 1874

(3415 3—3) **E d y k t.**

L. 5530. Dnia 30. Października, 27. Listopada i 22. Grudnia 1874 każdym razem o 10. godzinie przedpołudniem odbędzie się w tut. Sądzie publiczna licytacja realności włościańskiej Onufrego Kasiana własnej pod l. k. 23 w Mikulińcach położonej ciała tabularnego nie stanowiącej w celu zaspokojenia pretensji Dawida Rosenhaka pto. 90 zł. w. a. z p. n. a to w pierwszych dwóch terminach, jedynie powyżej, a w trzecim terminie i poniżej ceny szacunkowej 155 zł. w. a. Wadium wynosi 15 zł. w. a.

Resztę warunków licytacyjnych jako też protokół egzekucyjnego opisanie może każdy chęć kupna mający przejrzeć w tut. sąd. registraturze.

C. k. Sąd powiatowy.

Świątyn 12. Września 1874.

(3469 3—3) **E d y k t.**

L. 5153. Ze strony c. k. Sądu powiatowego w Lubaczowie podaje się do wiadomości, że celem zaspokojenia sumy przez Iwana i Pazię Papiernickich w kwocie 150 zł. a względnie 140 zł. 64 ct. w. a. z odsetkami po 120% od 8. Czerwca 1871 do do rzeczywiście zapłaty bieżącymi tudzież dalszemi 30% odsetkami od kwoty w należnym czasie nieuiszczonej, kosztów przysądzonych 7 zł. 48 ct. w. a. a już poprzednio przysądzonych i kosztów egzekucyjnych w ilości 5 zł. 47 ct. w. a. na rzecz Z. k. uprz. Zakładu kredyt. włościańskiego odbędzie się przymusowa sprzedaż realności w Basznie górnej pod l. k. 180 położonej w c. k. Sądzie powiatowym w trzech terminach, t. j. dnia 12. Października; 16. Listopada i 17. Grudnia 1874, każdą razą o 10 godzinie przed południem z tą uwagą że realność ta w pierwszych dwóch terminach tylko za, lub wyżej ceny szacunkowej, zaś na trzecim terminie za niżej takowej sprzedana będzie.

Za cenę wywołania ustanawia się cenę szacunkową 400 zł. w. a.

Resztę warunków przejrzeć można w zwykłych godzinach urzędowych w tutejszo-sądowej registraturze.

C. k. Sąd powiatowy.

Lubaczów dnia 17. Maja 1874.

(3462 3—3) **E d y k t.**

L. 10415. W dniu 22. Października 1874, w dniu 19. Listopada 1874 i w dniu 24. Grudnia 1874, każdą razą o godzinie 10. przed południem odbędzie się w tutejszym sądzie publiczna licytacyjna sprzedaż realności pod l. k. 214, 215 i 237 w Biskowicach, Michała Kudłatego i masy leżącej po śp. Janie Kudłatym własnych na zaspokojenie pretensji Antoniny Białoskórskiej w kwocie 100 zł. w. a. z p. n.

Cena wywołania wynosi 163 zł., zaś jako wadium wyznacza się 100% od sumy wywołania.

Resztę warunków licytacyjnych wolno w tutejszo sądowej registraturze przejrzeć.

Z c. k. Sądu powiat. m. del.

Sambor dnia 15. Września 1874

(3460 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 3582/civ Ze strony c. k. Sądu powiatowego czyni się wiadomo Emilianowi Pfister byłemu nadstrażnikowi skarbowemu, później rachmistrzowi przy kolei żelaznej Lwowsko-Czerniowieckiej, że przeciw niemu wniósł Łukasz Turkiewicz z Borszczowa na dniu 8. Marca 1873 L. 1094, pozew o zapłacenie kwoty 20 zł. w. a.

Gdy miejsce pobytu pozwanego sądowni nie jest wiadomem, przeto ustanawia się dla niego do zastępowania w tym sporze kurator w osobie p. Aleksandra Hordyńskiego z Borszczowa z którym wyznaczona na na dzień 18. Listopada 1874 o godzinie 9. rano rozprawa sumaryczna przeprowadzona zostanie.

Z c. k. Sądu powiatowego.

Borszczów dnia 12. Września 1874.

(3455 3—3) **E d y k t.**

L. 4084. C. k. Sąd powiatowy del. dla okolicy miasta Lwowa czyni wiadomo, iż w celu przymusowego zaspokojenia pretensji Juliana Daczkiwicza wyrokiem z 13. Grudnia 1870 l. 5960 w kwocie 28 zł. w. a. wywalczonej wraz z kosztami sądowymi w drodze apelacji na 15 zł. 83 ct. w. a. zniżonemi, tudzież w celu ściągnięcia przysądzonych kosztów egzekucyjnych w kwotach 5 zł. 19 ct. 3 zł. 57 ct., 8 zł. 2 ct. i w kwocie 5 zł. 22 ct. w. a. dozwoloną została na mocy tut. uchwały z dnia dzisiejszego do l. 4048 przymusowa sprzedaż realności w Grzybowicach pod l. 62 położonej, dłużnika Iwana Pikniewicza własnej, ciała tabularnego nie stanowiącej, w drodze publicznej licytacji, która w trzech terminach, a to na dniu 9. Listopada 1874, na dniu 9. Grudnia 1874 i na dniu 12. Stycznia 1875, każdą razą o godzinie 10 przed południem w tutejszym Sądzie przedsięwziętą zostanie.

Realność powyższa, składająca się z zabudowań gospodarczych domu mieszkalnego i przeszło 9 morgów 1444 sąż. kw. gruntu łącznie na 485 zł. w. a. oszacowana, sprzedana będzie na pierwszych dwóch terminach tylko za lub powyżej ceny szacunkowej, w ostatnim zaś także i poniżej tej ceny.

Wadium w kwocie 48 zł. 50 ct. ma być w warunku 3 do rąk komisji licytacyjnej złożone.

Blizsze warunki, akt opisanie i oszacowania realności w mowie będącej przejrzeć można w tutejszo-sądowej registraturze.

Lwów dnia 1. Lipca 1874.

(3473 3—3) **Ogłoszenie.** (L. 2858)

C. k. Sąd krajowy w Krakowie uznał uchwałą z dnia 4. Lipca 1874 l. 16269 na przedstawienie c. k. sądu powiatowego w

Skawinie Piotra Czwartka włościanina z Woli Radziszowskiej jako marnotrawcę w skutek czego Piotra Pajaka włościanina z Woli Radziszowskiej jako kuratora dla niego ustanowiono.

C. k. Sąd powiatowy.

Skawina 19. Września 1874.

(3471 3—3) **Ogłoszenie.** (L. 53050)

C. k. Sąd krajowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że wskutek uchwały c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie z dnia 9. Września 1874 l. 21124 konkurs wierzycieli do majątku Izraela Rozenberga pod dniem 5. Paźdz. 1872 l. 52244 otworzony, na zasadzie §. 154 ustawy z dnia 25. Grudnia 1868 Nr. 11 Dz. pr. p. z r. 1869 zniesionym został,

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów dnia 19. września 1874.

Doniesienia prywatne.

Gospodarstwo

przy samym dworcu kolejowym w Stryju o 40 morgach obszaru roli porzecznej w jednym kawałku z domem obszernym mieszkalnym nowym i nowymi zabudowaniami gospodarczymi, z obsiewami ozimego — jest do sprzedania lub wydzierżawienia każdego czasu. Wiadomość na miejscu w Stryju lub u właściciela Franciszka Huperta przy ulicy Łyczakowskiej Nr. 13 we Lwowie.

(3519 1—2)

Wyborowa

Biblioteka

złożona z najcenniejszych dzieł literackich i naukowych w polskim, niemieckim, francuskim i angielskim języku. Również wiele druków starych; kilka mebli; Obrazy; doskonałe 2 dubeltówki starego Lebedy; Niedźwiedzie; stary pas półjedwabny; piękne antyki i różne domowe naczynia, są zwolnej ręki do nabycia. Ulica Halicka Nr. 54 pierwsze piętro od frontu.

(3276 3 5)

Podziękowanie.

Niniejszem składamy serdeczne podziękowanie znajomym i wiernym, którzy raczyli przyjąć udział w

nabożeństwie żałobnem

za duszę s. p.

Ludwiki Barącz

w kościele OO. Bernardynów;

łaskawym artystom, którzy wykonaniem „Requiem Mozarta“ znakomicie podnieśli świetność żałobnego obchodu — i zaistej przyjaźni, która dla uczczenia pamięci zmarłej, nabożeństwo powyższe zarządziła.

Pozostała rodzina.

(3509)

TANIE KSIĄŻKI

Księgarnia i antykwarnia Synów Zelmana Igla

przy ulicy Sykstuskiej 1. 4,

polecą następujące dzieła po nadzwyczaj zniżonych cenach:

Bathie A. Ekonomia polityczna, tłumaczył W. Strażyński 2 tomy. Kraków 1870.	2.50
Cena sklepowa zamiast 5 zł. tylko	
Historia święta starego i nowego testamentu z 12. rycinami, staloryty kolor. Kraków 1868 (4). Cena katalogowa zamiast 2 zł., tylko	—80
Kraszewski J. Wieczory Drzewieckie. Lwów 1868. zamiast 2 zł. 25ct., tylko	1.—
Roderycusz A. X. O postępowaniu w doskonałości i cnotach chrześciańskich, tłumaczył na polski język X. T. Łącki, 3 tomy. Grodzisk 1862. Cena sklep. 7.50,	3.—
Stebelski (ks.). Dwa wielkie światła na horyzoncie plockim czyli żywot świętych Eufrozyny i Paracewii 3 tomy. Lwów 1867, zamiast ceny sklep. 5 zł., tylko	2.50
Wczoraj. Powieść polska. Poznań 1868, cena sklepowa zł. 3.60, tylko	1.50
Morgenbessera A. Dumy Historyczne, wydanie drugie poprawione. Czerniowce 1872,	—80
Sue Eugeniusz. Żyd wieczny tułacz, 10 tomów. Warszawa 1873,	2.80
Galanda Ant. Tysiąc nocy i jedna. Powieści Arabskie, przekład polski; 12 tomów z 12 rycinami. Warszawa 1873,	3.—
Jeża T. T. Helena. Powieść współczesna, 2 tomy. Poznań 1869, cena sklepowa 4 zł., tylko	1.50
Turski J. K. Nieszczęsny Legat, powieść współczesna. Poznań 1871, cena 1.80,	—80
Szajnoch. Jadwiga i Jagiello. Opowiadania historyczne, wydanie drugie poprawne, 4 tomy	7.50
Zagórski J. Monety dawnej Polski jakoteż prowincyj i miast do niej niegdyś należących, z trzech ostatnich wieków, 2 tomy z 60 na kamieniu rytemi tablicami (4). Warszawa 1845,	9.—
Niesiecki K. Herbarz polski, powiększony dodatkami z późniejszych autorów rękopismów, dowodów urzędowych, wydany przez J. Bobrowicza, Lipsk 1846, 10 tomów. (Cena 67 zł.)	40.—
Robertsohn T. Kurs praktyczny, teoretyczny, analityczny języka francuskiego bez pomocy nauczyciela, tłumaczony przez A. N. Korzeniowskiego, 2 tomy. Lwów 1872. (Cena zł. 3.50)	2.50
Urbaniski Dr. W. Pisma potaniejsze, razem zebrane 1869, (cena sklepowa 2.50)	1.50

Ceny powyższe trwają tylko do Nowego roku, upraszamy zatem o spieszenie zamówienia.

Księgarnia powyższa nabywa po możliwie najniższych cenach książki w różnych językach, ryciny, mapy, całe biblioteki i starożytne zabytki sztuki drukarskiej.

Utrzymujemy na składzie dzieła stare i rzadkie, bibliograficzne osobliwości, książki już w handlu księgarskim zupełnie wyczerpane, herbarze, statuta, kroniki, starożytne biblie — jakoteż kupujemy takowe po najkorzystniejszych cenach.

Skład komisowy
HERBAT
z magazynu C. Traua
polecą
Kaisow Tea 1 funt złr. 5.
Sausinsky familijna złr. 4.
Souchong czarna złr. 3.60 ct. i złr. 3.
Congo złr. 2.40 ct. i złr. 2.
Proch z cherbaty 1 funt zł. 1.20ct.
F. W. KRÓLIKOWSKI
Lwów, róg ulicy Kopernika.

Pierwsze zupełne wydanie DZIEŁ Wincentego Pola

Wyłącznem staraniem rodziny wspólnie z nakładcą F. H. Richterem wychodzi począwszy od 1. Stycznia 1875, w 10 tomach po 36 arkuszy druku.

Prenumerata wynosi zł. 30 — Można ją także składać dowolnie bądź kwartalnie za tom jeden (3 zł.), bądź też za kilka tomów prócz znanych już utworów zawierać one będą prace zupełnie nowe.

Prenumerować można w księgarni P. H. Richtera we Lwowie i we wszystkich księgarniach w kraju i za granicą, tudzież u osób do zbierania tej prenumeraty od rodziny upoważnionych.

(3518 1—3)

Das erste seit kurzem eröffnete

27 kr.

Mode- u. Manufacturwaaren-Etablissement, „zum Hirschen“

Babenbergerstraße 1, Ecke vom Burgring.

sowie der seit 2 Jahren bestehende 27 kr.-Manufaktur-Waaren-Bazar, Alserstrasse 16, überbietet Alles, was bisher von dieser Art von Geschäften geleistet wurde durch ihr neu assortirtes und reichhaltiges Lager nachbenannter Artikel: ¼ glatte und gemusterte Schafwollkleiderstoffe insbesondere für die gegenwärtige Saison, echte Cosmanoser Percuis, feinste Brillentins und Piqués Rumburger Bettzeuge, alle Gattungen echter Leinwände, Damast-, Matratzen- und Möbelgradl, Tischzeuge, Damasthandtücher und Servietten, Nankins und Leinenfederiten, ¼ Schür- und echtfarbige Wiener Barchente, weisse und farbige Leinen-Taschentücher, Zitz-, Mousselline, Netzvorhänge, schwere Laufteppiche, Damen- und Herren-Echarpes aus Seide und Berliner Wolle, Strümpfe, Socken, Handschuhe und viele andere Artikel.

Die ausgezeichnete Qualität der hier angeführten aus den ersten Fabriken des In- und Auslandes bezogenen Artikel, sowie der Einheitspreis von nur 27 kr. per Elle oder Stück werden ein geehrtes P. T. Publicum gewiss zu einem recht zahlreichen und wiederholten Besuche der beiden obgenannten Etablissements veranlassen. Auswärtige Aufträge werden bestens gegen Nachnahme effectuirt und Muster von allen am Lager befindlichen Stücken gratis und franco auf Verlangen zugesendet.

(3461 2—12)

(3495 1—3)